

(Không phải sách bán)

Quyển thứ

非賣品

Dưỡng Khách mệnh

Không có lý-luật. Khách mệnh, thì không
có khách-mệnh vận-dộng... Chỉ có theo
lý-luật. khách-mệnh tiên-fong, dạng khách-
mệnh nói làm nói tránh-nhiệm khách-
mệnh tiên-fong.

Lã-nin.

Bị Áp Bức Dân Tộc Liên-Hợp Hội Tuyên Truyền Bộ
Ấn-Hành

NGUYỄN-VĂN-HOAN
Sưu-tầm - 1958

Tu - Khách một người

Bự - minh - sai . Khách - Minh

Khân - Kiêm

Hỏa mã không tu.

Khả - quyết của lối mình.

Khân - thân mã không nhút nhát.

Hay hỏi.

Nhân - nai. (Bệnh khó)

Hay nghiên cứu, xem xét.

Vi không vọng tu.

Không hiểu tranh, không hiểu nghĩa.

Nói thì sai lầm.

Lũ chủ - nghĩa cho vững.

Hi - sinh.

It lòng tham muốn về vật chớ

Bí - mật.

Đối người sai:

Với từng người thì không thể

Với đoàn - thể thì nghiêm.

Khó lòng bày vẽ cho người.

Trúc mã không táo bạo.

Hay xem xét người.

Làm việc sai:

Xem xét hoàn - cảnh kỹ - càng.

Quyết - đoán.

Lung - kham.

Tục - từng đoàn - thể.

Li sao phải viết sách này.

1) Tâm làm việc gì cũng vậy, bất kỳ lớn bé, bất kỳ khó dễ, nếu không ra sức thì chắc không thành công. - Cục này Tàu họ kêu "Đi tử bất tho tất dụng hết sức". Đi tử mệnh biết chừng nào, nếu bất tho thì khó gì, thế mà còn phải dụng hết sức, huống gì làm việc tốt, tất như việc giải phóng, góp sức cùng nhau cho đồng bào cho nhân loại, nếu không hết sức thì làm sao được.

2) Lại nhiều người thấy khó thì ngã lòng, không hiểu rằng "nước chảy đá mòn" và "kéo không, mài sắt không gãy rớt kim". Việc gì khó cho mấy, quyết tâm làm thì làm được. ít người làm không nổi, nhiều người đồng tâm hiệp lực mà làm thì làm được. Đón đây làm chia song đôi sau mới làm thì làm xong.

3) Muốn đồng tâm hiệp lực, muốn bền gan thì trước ai ai cũng phải hiểu rõ vì sao mà phải làm, vì sao mà không

Handwritten title or header at the top of the page, possibly including a date or page number.

Main body of handwritten text, consisting of several paragraphs of cursive script. The text is significantly faded and difficult to decipher, but appears to be a continuous narrative or record.

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible handwriting, appearing to be a list or series of entries.

Faint, illegible handwriting at the bottom of the page, possibly a footer or concluding text.

làm không được, vì sao mà ai ai cũng phải
 gánh một vai, vì sao phải làm ngay không yên
 nghỉ. rầy nghỉ chỗ nghỉ khác. Đó như thế mục
 đích mới đồng; mục đích đồng, chỉ mới đồng
 chỉ có đồng tâm mới đồng; tâm đã đồng, lại phải
 biết cách làm thì tâm mới đồng.

4) Lịch sử và lịch sử khách-mệnh có
 nhiều sách làm. Tập nó số, nên làm chúng ta
 học, làm chúng ta xem, cho nên đồng-báo ta
 đối với hai chữ khách-mệnh còn bỏ bỏ làm.
 Đó nghỉ biên chép để xướng ra một chút là
 làm một khách rất hồ đồ: hoặc sai dân báo
 đồng mà không bày nó chỗ chức; hoặc làm
 cho dân quên tính tự tại, mà quên tính tự không.

5) Mục đích sách này là để nói cho đồng
 báo ta biết rõ: (1) Vì sao chúng ta muốn
 sống thì phải khách-mệnh (2) Vì sao khách-
 mệnh là việc chung mà dân chúng chỉ chịu
 phải việc một hai người. (3) Xem lịch sử K. M.
 các nước làm gương cho chúng ta soi (4) Xem
 song trào thế giới nói cho đồng-báo ta rõ.
 (5) Ai là bạn ta? ai là thù ta? (6) Lịch-
 mệnh thì phải làm thế nào?

6) Sách này muốn nói cho văn -
 tất, dễ hiểu dễ nhớ. Chắc không sẽ chế
 rằng văn chương kết quả. Tang! đây
 nói việc gì thì nói rất gần tiện, mau mắn,
 hắc chần như 2 lần 2 lá H, không tở
 trạng hoang gì cả.

Hơn sau mười năm nay, để quốc
 gia tập dục trên dân. hơn hai
 triệu đồng. bao hấp hối trong vòng
 địa. Đại kêu to, làm chong, để kiêu
 lấy công rồi, thì ở đâu ranh mà về
 với tran. truat!

Sách này chỉ nói ao sao đồng. bao
 em rồi thì nghĩ lại, nghĩ rồi thì tính lại,
 nghĩ rồi thì đứng lên đoán kết nhau
 mà làm sách. mệnh.

Văn - chương và hi - vọng sách này
 hi ở trong hai chủ sách. mệnh!
 Sách mệnh!! Sách mệnh!!!

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and mostly illegible due to fading and bleed-through.

- 4 -

11

Kách mệnh.

1) K.M. là gì?

Kách mệnh là phá cái cũ đời ra cái mới, phá cái xấu đời ra cái tốt. Chỉ dụ: ông Ga-li-lê (1533) là khoa học K.M. Ngay xưa ai cũng tưởng rằng trời đất vuông, nhân kinh nghiệm và trí óc, ông ấy mới quyết rằng trái đất tròn và chạy chung quanh mặt trời.

Ông Stê-fen-xông (1800) là kẻ khi K.M. Ngay xưa chỉ đi bộ và đi xe ngựa kéo; ông ấy mới làm ra xe lửa.

Ông Đac-vin (1859) là Kách vật K.M. Ngay xưa khi ai hiểu rõ sự sinh hóa của vạn vật, ông ấy mới nghiên cứu ra vì sao mà có sự sinh hóa ấy.

Ông Kac-Mac là kinh tế học K.M. Ông ấy nghiên cứu rõ rằng tư bản chủ nghĩa, đế quốc chủ nghĩa, cái Kập tranh đấu, vân vân ở đâu mà sinh ra; lịch sử nó thế nào, hiện tượng nó thế nào, và kết quả nó sẽ ra thế nào.

2) Kách mệnh có mấy thứ?

Đấy là tư tưởng K.M.; Zân chúng K.M. thì có 3 thứ:

A - Bù-ban K.M.

B - Zân tộc K.M.

C - Zai káp K.M.

Củ 2 m K.M. như 80 K.M. năm 1789.

Mỹ K.M. độc lập năm 1776 (dưới Anh)

Khất K.M. năm 1864.

Zân tộc K.M. như y-ta ly dưới Kuông qu-
yên 18 năm 1859. Cáo dưới Man-thanh
năm 1911.

Zai káp K.M. như Kông nông Nga dưới tư
bản và zanh lầy quyền năm 1917.

3) Đi sao mà sinh ra tư bản K.M.?

A/ Tư bản ở thành phố là tư bản mới, nó có
lò máy và làm ra hàng hóa. Nó có máy thì
muôn có nhiều thợ làm công cho nó. Sản
ra hàng hóa thì muốn nhiều ng: mua
kua nó. Muốn nhiều ng: mua bán thì muốn
zao thông tiện lợi.

B/ Tư bản ở hương thôn là địa chủ, nó
muôn zũ những chế độ phong kiến, thổ địa
nhân zân, ở chỗ nào chủ quyền đều là về tay bọn
quyền qui ở đây Ká, nó đối với nhân zân nó
koi như trâu, như lợn, nó bắt ở yên một chỗ
đé. Kuy mộng cho nó, nó đối với ng: đi luôn
thang hóa nó muốn lấy thuê bao nhiêu thì lấy

Kiến.

Với tên lại là bọn Kuông quyền này bắt dân tộc Kia làm nô lệ, như Đạp với Anam. Đến khi dân nô lệ ấy chịu khổ nỗi này, thì ngộ lên, đoán kết lại, biết rằng tha được tự do hơn sống làm nô lệ, đồng tâm hiệp lực đánh đuổi tội ác bức mình đi; ấy là dân tộc K. M.

5) Vì sao mà sinh ra hai cái K. M.?

Trong thế giới có 2 cái K. M.:

A/ Bủ lùn (khó làm công mà hưởng lợi)

B/ Khổng và nông (làm khổ nhọc mà hàng được hưởng)

Như ng. thợ Anam, làm ở mỏ than Hongay 1 ngày làm 11 giờ, đầu năm làm đến Kười, một ngày chỉ được 3 hào, ăn chẳng đủ ăn, mặc quần áo rách, đau khổ không thuốc, chết khổ không hơn.

Không anh chủ mỏ ấy khổ bao giờ không tay đến việc gì, mà nó ăn sung mặc sướng, lên ngựa xuống xe, mỗi năm lại được mấy triệu đồng lời. (năm 1925 nó được 17.000.000 đồng) Chủ hai triệu ấy không chịu bầy làm ra hay là không nhân Anam làm ra.

Zân Kây ta ruộng không kó mà kây, mà
 củi dớn diên Cây nó chiếm hết 122.000 mẫu
 ruộng tốt ở Trung-Kỳ, 150.000 mẫu ở Nam-Kỳ.

Zân ta nói thì khê đủ ăn, nói thì chết đói,
 mà diên chủ mỗi năm nó bán gạo gần 1.000
 triệu quan tiền tây (năm 1925 nó bán 9M.477.000q)

Nước ta như vậy, Kác nước Kung như vậy,
 Bui Kông nông khê chịu nỗi, doan kết nhau
 danh dủi từ bản di, như bên Nga, ấy là Zai-
 Kập K.M, nói tóm lại là Zai-Kập bị áp bức K.M.
 dẻ dấp dỏ Zai-Kập đi áp bức mình.

6) K.M chia làm mấy thứ?

K.M. chia ra 2 thứ:

A - Thứ Anam dưới Pháp, An-dô dưới Anh,
 Lào-ly dưới Nhật, Xi-li-pin dưới Mỹ, Càu dưới
 Kác dẻ quốc chủ- nghĩa - dẻ Zainh lấy quyền tự do
 bình đẳng của zân nước mình, ấy là zân tộc K.M.

B - Các Ká zân Kây ng: thờ trong thế zai bất
 kỳ nước nào nơi nào đều liên hiệp nhau lại
 như anh em một nhà, dẻ dấp dỏ tất cả từ bản
 trong thế zai, làm cho nước nào zân nào Kung
 được hạnh phúc, làm cho thiên hạ đại-dồng - ấy
 là thế zai K.M.

2 thứ K.M. đó tuy có khác nhau, vì dân tộc K.M. thì chưa phân giai cấp, nghĩa là sĩ, nông, công thường đều nhất trí chống lại Kuông quyền. Còn thì với K.M. thì rõ - dân giai cấp (vân ká, và ng: thố) đứng đầu đi trước. Nhưng 2 K.M. ấy vẫn có quan hệ với nhau. Chỉ dụ: Anam dân tộc K.M. thành công thì từ - dân Đạp yêu, từ dân Đạp yêu thì công nông Đạp làm giai cấp K.M. Kung zê, và nếu công nông Đạp K.M. thành công, thì dân tộc Anam sẽ được tự do.

Vậy nên K.M. Anam với K.M. Đạp phải liên lạc với nhau.

7) Đi là những người K.M.

Vì bị áp bức mà sinh ra K.M., cho dù ai mà bị áp bức càng nặng thì K.M. càng bền, chỉ K.M. càng quyết. Khi trước thì dân bị phong kiến áp bức cho nên nó K.M. Đạp zô từ bản lại đi áp bức công nông, cho nên công nông là ng: chủ K.M.

- (1) là vì công nông bị áp bức nặng hơn,
- (2) là vì công nông là đông nhất cho nên sức mạnh hơn hết, (3) là vì công nông là

lạ tay không chân rồi, nếu thua thì chỉ mất một
 cái kiếp khổ, nếu được thì được cả thế zai, cho nên
 họ gan góc. Vì những kẻ ấy, nên công nông là
 gốc K. M., khôn học tở, nhà luôn nhỏ, diện
 chủ nhỏ kung bị tư bản áp lực, song kỹ tục
 khổ bằng công nông; 3 hạng ấy chỉ là bầu bọm
 K. M. Kua công nông thôi.

8) Khách mệnh khổ hay là zê?

Sửa cái xã hội cũ đã mấy ngàn năm làm
 xã hội mới, ấy là rất khó. Nhưng biết khách làm,
 biết đồng tâm hiệp lực mà làm thì chắc làm
 được, thế thì kỹ khổ. Khó zê kung tại mình,
 mình quyết chí làm thì làm được. Phải
 muốn làm K. M. thì phải biết:

A - Bui tư bản và Đế quốc chủ nghĩa nó lấy
 tôn giáo và văn hóa làm cho zân ngu, lấy lệ
 luật nước zân lại, lấy sức mạnh làm cho zân
 sợ, lấy phú quý làm cho zân tham. Nó làm cho
 zân nghe đến 2 chữ K. M. thì sợ zân mình.
 Vậy K. M. trước phải làm cho zân záo náo.

B - Zân khổ giả hay làm bạo động, như zân
 Anam ở Trung-Kỳ kháng thuế, Hà-thành đầu độc
 Vain-Kỳ phú khảm; kỹ ko chủ nghĩa, kỹ ko kế

hoach, đến nỗi thất bại mai.

Vậy H. M. phải zung zai lý-luận và chủ nghĩa cho zân hiên.

C - Zân vì khg hiên tính thể trong thể zai, khg biết so sánh, khg kó mưu chước, chưa nên làm đã làm, khi nên làm lại chg làm.

H. M. phải hiên song triều thể zai; phải bày sách lược cho zân.

D - Zân thường chia rẽ phải này bên kia, như zô ta ng; Nam thì ng; ng; Trung; ng; Trung thì khi h ng; Bắc, nên nói yếu sức đi, như đưa mọi ch mọi nói.

Vậy nên sức H. M. phải tập trung, muốn tập trung phải kó dang H. M.

1) H. M. trước hết phải kó kai zi?

Trước hết phải kó dang H. M. để trong thì vận đôn và tổ chức zân chúng, ngoài thì liên lạc với zân tộc bị áp bức và vô sản zai khắp mọi nơi. Dang kó vung H. M. mới thành công, kung như ng; kâm lai kó vung thuyên mới chạy. Dang muốn vung thì phải kó chủ nghĩa làm kết trong dang ai kung phải hiên, ai kung phải theo chủ nghĩa ấy. Dang mới khg kó chủ nghĩa kung như ng; khg kó trí khôn, tài khg kó bản chí - nam.

Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng
chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, K.M.
nhất là chủ nghĩa Lê-nin.

Lịch sử K.M. Mỹ.

1) Lịch sử Mỹ thế nào?

Chế độ thứ 14 về trước, chưa ai biết Mỹ ở đâu. Đến năm 1492 ng. buồm lên là Christoph Colomb đi tàu buồm muốn qua Ấn-độ, nhưng đi lạc đường, may lại gặp châu Mỹ. Tên xứ ấy là loài xa-đô, chỉ đi san bầm. Những chiếc buồm bầm và làm ngẽ.

Từ lúc Colomb tìm ra châu Mỹ, thì g. các nước bên Âu tràn qua đây làm ăn. Ng. xa trắng muốn bắt ng. xa-đô làm nô lệ, nhưng nó không chịu làm, thì chúng giật môn giật mọi người xa-đô đi, rồi lại người xa-đô đến bên đi qua làm cho chúng nó.

Ng. Âu qua Mỹ thì nước nào cũng có những nhất đồng là ng. Anh (3.000.000 ng.) Vì vậy, Anh giành Mỹ làm thuộc địa.

2) Vì sao mà Mỹ làm K.M.?

Bởi sản Mỹ rất giàu, dôm, sắt, than, bông, lúa, trâu bò, v.v. v.v., rất gì cũng nhiều. Anh thì tham, muốn lột về cho mình cả, cho nên dặt ra 3 fep. như sau này:
(1) Không bao nhiêu thổ-sản, Mỹ phải dùng

kấp cho Anh hết, khg được bán cho các nước khác.

(2) Zãn Mỹ khg được lập ra lo máy và hội buôn bán,

(3) Các nước khg được vào buôn bán với Mỹ, chỉ Anh được buôn bán mà thôi.

Vì 3 dên ấy, lại thêm thuế má nặng nề, làm cho kinh tế Mỹ rất khốn đốn, nên từ năm 1770, zãn Mỹ tức mình "tây chạy" Anh.

3) Tổng triều ấy kết quả ra thế nào?

Tổng triều "tây chạy" zắc zai đến 5 năm. Anh đem lính qua zep, và bắt những ng; kãm dẫu làm tội. Mỗi lần bắt một ng; kãm dẫu, thì zãn kãm tức zãn thêm. Đến năm 1775, khi lính Anh bắt mấy ng; kãm dẫu nữa, zãn kéo nhau ra kũu, lại bị lính Anh zết chết 9 ng;. Việc này như lửa ròi vào thuốc súng, zãn tức quá thì nổ, sông chết kũng quyết dười được Chính - phủ Anh mỗi thời.

Kách một năm sau, đến ngày 4 tháng 7 năm 1776 thì tuyên bố độc lập, và nước Mỹ thành ra nước kũng hoả.

Bây giờ Mỹ có 48 tỉnh và 110.000.000 dân.

4) Ý nghĩa của M. Mỹ với K. M. Anam thế nào?

(1) Chính sách Đạp dẫm Anam bây giờ xài hơn Anh đối với Mỹ trước, vì Đạp đã vớ hết hết nửa cái gân ta, đã ngăn kìm gân ta làm việc này việc khác; nó lại bắt gân ta hút thuốc phiện và uống rượu. Anh, chủ nhân tiên Mỹ, Đạp đã ham tiền lại muốn làm mất nơi mất gốc Anam đi. Thế mà gân Anam còn chứa học Mỹ làm Đ. M.!

(2) Trong lời tuyên ngôn của Mỹ có câu rằng: « zôi sinh ra ai cũng có quyền tự do, quyền tự tính mệnh của mình, quyền làm an cho sống... Thế chính phủ nào mà có hại cho gân chúng, thì gân chúng phải đạp đổ chính phủ ấy đi, và gây lên chính phủ khác... »

Thế bây giờ chính phủ Mỹ lại không muốn cho ai nữa đến K. M., ai đứng đến chính phủ.

(3) Mỹ tuy rằng Đ. M. thành công đã hơn 150 năm nay, nhưng công nông vẫn khổ cực khổ, vẫn khổ to tình Đ. M. lắm thì hại.

Ấy là vì K. M. ^{Mỹ} 4
lần là chúa fair K. M. đến nói.

Chúng ta đã hi sinh Cam K. M. thì nên làm
cho đến nói, nghĩa là làm sao K. M. rồi thì quyền
zao cho zân chúng số nhiều, chỗ để trong tay
một lon ít ng. ^{ph} thế nói khỏi hi sinh nhiều
lần, thế zân chúng mới được hạnh phúc.

Kách mệnh Đạp

1) Vì sao Đạp có phong triều K. M.?

Hồi thế kỷ thứ 18, vua thi Kiêu xa zân
zật; quý tộc và lon kô đạo thi hoành hành;
thế năng zịch fiên, zân tình khôn khổ.

Đân thi Ca-na-da và Ấn-độ, nguyên là
thuộc địa Đạp, nay bị Anh vớ mất.

Đân thi những ng. học thức như ông Mong-
tê-kê-ô (1755), Vôn-te và Ru-xô (1778)
tuyên truyền chủ nghĩa tử-zo linh đấng.

Đân thi phong triều K. M. Anh (ông Krom-ven
chém vua Anh và lập kong-hóa chính phủ năm
1653) kôn mới, và phong triều zân chủ Mỹ (1776)

vừa qua.

thật là vì từ lần mỗi bị sự phong kiến
ngăn trở, zân thi bị vua, quý tộc và kẻ đạo
áp bức. Vậy nên từ lần mỗi liên hiệp với
học trò, zân kây và ng: thợ để phá phong kiến.

2) K.M. Đẩy khi? từ bao giờ?

Vua thấy zân chôn rộn, thi bắt lính những
ng: tuyên truyền và tổ chức, zân thấy vậy thi
tức qua, đến ngày 14 tháng 7 năm 1789 kéo
nhau đến phá khám lớn (Bastille), Vua đem
lính về giữ kinh đô; zân lại tổ chức K.M.
đội để phong chống lại. Vua lui ra ở tại
tỉnh Véc-xây.

Ngày 5 tháng 10 năm ấy, thợ thuyền dẫn
bà kon gái Paris kéo nhau đến Véc-xây bắt
vua về khai hội, và ký tờ tuyên ngôn (1) là
bỏ chế độ phong kiến, zai phong nông nô. (2)
là đem kưa các nhà thờ đạo làm kưa nhà
nước. (3) là cho zân từ 30 làm báo, tổ chức
văn văn. (4) là lập hiến pháp, giữa là vua
khô được chuyên quyền.

1792, vì vua kâu kình với ngoại quốc
và thông với bọn fan K.M., zân mới bỏ

vua mà lập ra kong-hoa.

1793, ngày 21 tháng 1, làm an vua và
vợ kon vua là fan²-quốc-tác, rồi đem rạch.

3) Kác nước Âu-châu đối với K.M. Pháp
thế nào?

Zân kác nước thì đều mình thâm và tàn thành.
Nhưng vua và qui-tộc kác nước thì số zân mình bắt
chước zân Pháp, cho nên bên ngoài chúng nó liên
linh danh K.M. mà bên trong thì giúp cho tại
fan² K.M.

Zân Pháp tuy lương thực ít, sung ông thiếu,
nhưng chỉ nhờ gan K.M. mà trong zep nội loạn,
ngoài fa không quyền. Hồi ấy lính K.M. gọi là
"lính khố quân", ng: khố kó non, kẻ khố kó
zây, áo rách quần tua, mặt gầy bụng đói. Thế
mà lính ấy đến đâu, thì lính ngoài quốc thua
đấy, vì họ gan liều hy-sinh quá, khố ai chống
nổi.

Thế thì biết: một ng: K.M. kó gan, hơn một
ngàn ng: vô chí.

4) Pháp K.M. đến mấy lần?

Văn 1792 đến 1804 Konghoa lần thứ 1.
Văn 1804 Napoléon fan² K.M. lên làm hoàng đế.

Năm 1814 các nước đánh Napoléon thua rồi đem zong vua lui lên ngôi đến 1848.

Năm 1848 lại K.M. lần thứ 2.

Năm 1852 cháu Napoléon lại làm K.M. lên làm vua.

Năm 1870 nhân thua Đức Napoléon thứ 3 bỏ chạy, Đạp lại lập lên Kong-hoa lần thứ 3.

5) Paris Kong-xa (Commune de Paris) là gì?

Năm 1871, vua Đạp thua chạy rồi, kinh Đức tới vẫn kinh đô Đạp là Paris. Cả bản Đạp cắt 2 tỉnh xung cho Đức để kêu hòa. Vì zác zác mà chết nhiều người, hại nhiều kua. Zám khố bánh ăn, thợ khố Kong làm. Ngày 18 tháng 3, thợ thuyên Paris nổi lên làm K.M. Kong san (Kong-xa).

Vì thợ thuyên Kong non nớt tổ chức khố khố, và lại Đức giúp cho tử bản Đạp đánh lại thợ thuyên, nên cuối tháng 5 thì K.M. thất bại.

6) Mục đích Kong-xa ấy thế nào?

Khi vừa lấy được Paris rồi, thì Kong-xa lập lên chính-fu zâm và tuyên bố rằng Kong-

- xã sẽ thực hành những việc này:

(1) Bao nhiêu tổ quan sinh sản riêng đều đem làm lúa công.

(2) Bất kỳ trẻ con trong nước, bất kỳ con trai con gái, đều phải đi học. Học ở nhà nước phải cho.

(3) Zân ko quyền từ zô tô chức, làm báo, khai hội, xuất zông, v. v.

(4) Bất kỳ dân ông dân bà, ai cũng được quyền chính trị, tuyên kù và ứng kù.

(5) Chính phủ từ zân kù lên, và zân ko quyền thay đổi chính phủ.

7) Kết quả Hồng-xã ra thế nào?

Bủ ban Đạp khi ấy như nhà cháy 2 bên; bên thì Đức bắt chịu đau, bên thì K.M. nói trước mặt. Bủ ban Đạp thế chịu như c với Đức, chủ khg chịu hòa với K.M. Đức thấy K.M. kung số, cho nên hết lòng giúp từ ban Đạp đánh lại K.M. Lúc Đạp vừa hàng, thì Đức bắt bỏ hết lính, chỉ cho 40.000 kù - lít mã thời. Khi K.M. nổi lên, Đức lại cho fep từ ban Đạp thêm lên 100.000 lính để zep K.M. Xem vậy thì hiểu rằng: "Bủ-ban khg

Ko tô - quốc n.

Đẹp được H. M. rồi thì tu bản ra sức
báo thù. Vô tiết hết 30.000 ng; cả dân ông
dân bà, ng; gà hê Kon. Vô day 28.000 ng;
Vô bắt zam 650 dĩa hê Kon, 850 ng; dân
bà, 37.000 ng; dân ông.

8) H. M. Đạp đối với H. M. Anam thế nào?

(a) Trong 3 lần H. M., 1789, 1848, 1870,
đều vì zân Kan dam nhiều, những tri
thức ít, cho nên đê tu bản nó lợi zung.

(b) Oaris Kông-xa vì tổ chức khê khê
và vì khê liên lạc với zân Kay, đến rồi
thất bại.

(c) Bủ bản nó zung chủ Bủ-zo, Bình-
dang, Đông-bao để lừa zân, xiu zân đánh
đô fong-kien. Khi zân đánh đô fong-kien
rồi, thì nó lại thay fong-kien mà áp lực zân.

(d) H. M. Kung như H. M. Mỹ, nghĩa là H. M.
tu bản, H. M. Khê đến rồi, tiếng là Kông-hoa
vũ zân-chủ, kỳ thực trong thì nó tức lực
Kông nông, ngoài thì nó áp lực thuộc địa,
H. M. đã 4 lần rồi, mà nay Kông nông Đạp
hàng Kon sai mưu H. M. lần nữa mới hong

thoát khỏi vòng khổ cực. K. M. Anam nên
 hiểu những điều này.

9) K. M. Đáp làm gương cho chúng ta về
 những việc gì?

K. M. Đáp lại cho chúng ta:

(1) Zân chúng công nông là gốc K. M., từ bản
 là hoạt đả, khi nó khg lợi zung được zân chúng
 nữa, thì nó fan K. M.

(2) K. M. thì fai tổ chức rất vững bền
 mới thành công.

(3) Dân ba trẻ Kon kung giúp làm việc K.
 M. được nhiều.

(4) Zân khi mạnh thì quân lính nào, súng
 ống nào cũng khg chống lại.

(5) K. M. Đáp hy-sinh rất nhiều ng. mà
 khg sợ, ta muốn làm K. M. thì cũng khg nên
 sợ hy-sinh.

Lịch sử K. M. Nga.

1) Quyên zo K. M. Nga từ đâu ra?

Nga là một nước rất rộng, nửa năm

về châu Âu, nửa năm về châu Âu. Zân Nga hơn 90 fan là zân Kay, khi đây 10 fan là thổ thuyên. Khi trước theo chế độ nông nô, ngĩa là bao nhiêu iat nông v. zân Kay đến ở zai quyền địa chủ. Địa chủ xem nông-nô như súc vật, nó cho sống được sống, nó bắt chết thì chết, khi nó kân tiền, thì nó đem nông nô đi bán như bán trâu bán bò. Tổng zân khy được bỏ xit này qua xứ khác.

Chúng nữa thế kỷ thứ 19, từ bán mỗi hỏi lat đất, nó vừa mở lo máy, nó kân ng: kân khy, nó mới vận động bỏ chế độ nông nô, để cho zân Kay tới làm với nó, đến năm 1861, chế độ nông nô mới bỏ.

Bủ-ban mới và địa-chủ từ đây mới sinh hiem khich to, mà fong mieu H.M. Kông nông kung từ đây mọc ra.

2) Tông-nô được fong ròi thì làm gì?

Được zai fong ròi, ng: thì ra thành phố làm kông, ng: thì ở lại làm nông. Di làm kông thì tiền kông ít, zô

42

lưu nhiều, phải làm nô lệ cho tử bản, ở lại này
hư đất ruộng ít, trâu bò thiếu, phải chịu lon tu
fủ za. Yên tĩnh tự do tuy được, kỹ thuật kỹ kiếp
nô lệ: ng- thò thì việc khổ, yên này kung cháng
dường hơn.

Những ng- Kó long K.M. thì lập ra đảng dề
ở liên này này lại, nhưng mà không chú ý đến
b. 3 h. này.

Năm 1875 mới Kó đảng K.M. gọi là "Kong
n. in zai jang". Năm 1878, lại Kó một đảng mới
gọi là Kong dang.

Những 2 đảng ấy ng- ít sức hèn, lại bị
hình phạt rất nặng nề, sau hóa ra đảng kịch
đ. chỉ lo đi ăn sát vua và các quan.

3) Kết quả 2 đảng ấy ra thế nào?

Đảng sát là lo n. hèn, và kết quả ít, vì giết
thùng này, còn thùng khác, giết sao cho hết? K.
M. thì phải đoán kết này chúng bị ăn bức dề
anh dđ. Kó này này này này này này, chỉ không
f. chỉ nhỏ 5, 7 ng- giết 5, 3 anh vua; 9, 10
anh quan mà được. 2 đảng ấy tuy hi sinh
rất nhiều ng-, làm được nhiều sự ăn sát oanh
liệt; nhưng vì đi sai đường K.M., không có sức

zân chúng làm nên, cho nên bị chính - phủ tại nơi
đến nỗi tan.

Năm 1883, ông Clê. kho. nộp lập tên đảng
"Lao. đông từ y" Đảng này tổ chức theo cách
ông Mă - Khac. từ y, gia làm cả kinh tế
và chính trị K. M. liên hiệp cả zân kây và thổ
r. m. y. n.

H) Đảng này làm việc ở M. thế nào?

Đảng này kây thổ thuyên - làm kết K. M. và
zân kây fu vào.

Làm việc rất bí mật.

Ở Nga, ma. tả mặt thm. nhiên quá, nên K
quan đảng fu lập ở ngoài quốc (L. m. tôn)

Năm 1894, ông Lenine vào đảng

Năm 1898, đảng khai hội 1 lần trong nước,
chàng man chính fu ra, bắt hết 1 triệu đảng
viên. Tuy đảng viên bị bắt, nhưng lời tuyên ngôn
Kua đảng đã truyền khắp cả nước, cho nên phong
triển K. M. kàng ngay trong K. M. Đảng này chứa
bị bắt thì hết sức bị một tuyên truyền và tổ chức.

It lần đổi tên là "Xã hội zân chủ đảng"
sau lại đổi tên là "Kong. sản đảng"

Năm 1904-5, Nga với Nhật đánh nhau,
nhân lực zôn. bình vực m. y. đảng ra sức vận

động K. M.

5) Sao mà biết gân tinh xục xục mà vẫn động?

a- Trước khi đánh thật, vua lĩnh tử. Bàn mắt tiên, lừa họ rằng đánh được thì kinh tế sẽ phát đạt, và tử bản sẽ được lợi to. Sau đánh thua thì tử bản mất tiền nhiều mà chẳng được gì, họ nên oán vua.

b- Trước thuyền gét vua đã sẵn, nay vì đánh thua lợi bị áp bức thêm, lại thêm gét vua.

c- Gân Kay gét vua xưa nay, bấy giờ di linh chết chóc nhiều, và lại thiếu mà năng thêm, lòng gét vua càng càng ngày càng to.

3 hạng ấy mục đích tuy khác nhau, nhưng lòng gét vua thì như nhau. Đang biết vậy thì vẫn động K. M. dưới vua.

6) Sức bấy giờ vua xử trí thế nào?

Vua biết thờ thuyền là hạng hái K. M. nhất, thì đặt khách làm cho tử bản, gân Kay và thờ thuyền rời nhau. Võ xui một ngày: Kô đạo ra tổ chức Kông hội, 1 là để lung lạc thờ thuyền, 2 là để gỡ ai háng hái thì bắt.

Ngày 9 tháng 1 năm 1905, anh Kô đạo ấy (tên là Gapiông) đem thờ thuyền đến chỗ vua ở

thỉnh nguyện. Vì anh ta quên báo trước, vì vì vua
thấy đông ng: thì sợ bạo đông, nên sai lính ra dẹp,
bắn chết mất nhiều ng: Ga-jông bỏ chạy ra
ngoại quốc. Bờ thuyên các tỉnh nghe tin ấy thì
bại kông và bạo đông, lập ra kông nhân hội
ngi.

K. M. chống nhau với vua và chính-fu từ
tháng 1 đến tháng 10. Vua một đường thì zung
lính dẹp K. M., một đường thì zả tuyên bố lập
ra nghị-viện cho đại biểu zân bàn việc nước
7) Vì sao K. M. 1905 thua?

(1) Vì khi đầu từ ban muốn lợi zung bờ thuyên
dập dō vua; sau nó thấy bờ thuyên hàng hai qua,
nó sợ dập vua rồi lại dập ka nó, cho nên nó fan
bờ thuyên mà giúp cho vua.

(2) Vì bờ thuyên với zân kay khố nhất trí.
Khi bờ thuyên nổi lên thì zân kay khố theo ngay
bờ thuyên thua rồi, zân kay mới nổi lên, để cho
vua nó trị. Bờ thuyên rồi nó trở qua trị zân kay.

(3) Bờ thuyên chúa có kinh nghiệm nhiều,
và tổ chức chúa hoàn toàn.

(4) Chúa vận động lính, và súng ống khi
zai kua zân ít qua.

8) H.M. 1905 thất bại, thơ thuyên và đảng Kó
ngã lòng khố?

Khố. Trải qua lần thất bại ấy, đảng ngiên
khứ lại, fê linh lại, sai lầm ở đâu, vì sao mà thất
bại? Biết rõ ràng những chỗ khuyết điểm mà sửa
sàng lại. Hưng như rên một con zao, thủ kết mối
biết chỗ nào sác, chỗ nào kùn; sau khi theo chỗ
sai mà mai, con zao mới tốt.

Thơ thuyên thất bại 1905, thơ thuyên mới
biết rằng 1 là sai tổ chức vãng vãng, 2 là sai liên
lạc với zân kày, 3 là sai vận động linh, 4 là khố
vô học tự dễ huê, 5 là biết từ ban và vua kình
đi một tự, muốn đuổi vua thì sai đuổi ká từ ban.

H.M. 1905 thất bại làm gương cho H.M. 1917
+ thành công.

9) Lịch sử H.M. 1917 thế nào?

H.M. 1917 Kó mấy Kó sau này:

(1) Khi Âu-chiến, đế-quốc chủ nghĩa Anh và
đáp lời zung vua Nga đánh lại Đức. Nhưng vua Nga
lời thối, tiêu hết nhiều tiền, chết hết nhiều lính,
bị Đức đánh thua mãi. Các d. q. c. n. ấy zân
và zúp cho từ ban đẩy vua đi.

(2) Từ ban zân vua chi tin zung bọn quý tộc

Kiểm binh quyền, bọn qui tộc lại vô tài, đánh dẫu
 thua đó. Vì từ bản bên Nga hẳn nhiều là chung
 với từ bản Anh và Pháp; nếu Nga thua Đức, thì
 chẳng những từ bản Nga, mà từ bản Anh và Pháp
 cũng nguy; và nếu từ bản Đức thua thì chắc thua,
 vậy nên từ bản cũng muốn dấy vua.

(3) Hộ thuyên và âm kây đối với vua như
 đối với chủ địch do danh.

(4) Bọn hoạt dẫu nhân cơ hội ấy, thì lời
 zung 2 bên này dưới vua cho từ bản Nga và
 đ. q. c. n. Anh và Pháp. Từ bản và đ. q. c. n.
 lại lời zung bọn hoạt dẫu.

10) Bọn hoạt dẫu làm thế nào?

Thần nhữp lính chết nhiều, âm zan đối
 khô, hộ thuyên thất nghiệp, chính fu lờ. thối; lo:
 hoạt. dẫu từ âm năng bày zổ K. M. dưới vua.
 di, thì ruộng đất sẽ về âm kây, Kong xuong sẽ
 về ng. thối, nhân zan sẽ được quyền chính fu,
 chiến tranh sẽ hóa ra hoà bình.

Chẳng ngờ lúc tháng 2 dưới vua đi rồi,
 từ hoạt dẫu và từ từ bản lên kiểm chính quyền
 bao nhiêu lời nguyện ước chúng nó quên hết,
 Chúng nó cứ bắt lính đi đánh; ruộng đất cứ

ở tay địa chủ, lỗ máy kũ ở tay nhà zau; Kông nông
kũng khê được zũ vào chính phủ.

11) Sao đảng Kông sản khê ra tay Lâm?

Đêhi K.M. dưới vua, đảng Kông sản vẫn đứng
dân zân chúng. Nhưng lúc ấy đảng viên hàng Kông
ít, và hoàn cảnh chia đên, nên chia zũt tay
chính quyền.

K.M. xong lúc tháng 2. Bũ tháng 2 đến tháng 4,
zân nhiều ng. Kông tưởng rằng chính phủ mới chia kịp
thi hành những việc lợi zân, vì chia kô thi zũ.

Đên tháng 4 thì ông Lê-nin và nhiều đồng chí
ở ngoại quốc về. Bũ tháng 4 đến tháng 11, chính phủ
mới thi mỗi ngày mới lộ một fan K.M. ra. Kông
đang viên Kông-sản fan thi đi tuyên truyền cho zân
rằng: « Đây, các anh xem đây, tại hoạt dân là thay
tổ kua tư bản và d. q. c. n., chúng nó chẳng hờn
zi vua... » Lâm cho ai cũng cần chính phủ mới.
Đân chi loan vào nông, Kông, Binh, tổ chức bí mật
đê thực hành Kông sản K.M.

12) Kông sản K.M. thành Kông Bao zũ?

Kuôi tháng 10, dân Kông kô tổ chức kô rồi, ai
Kũng muốn kũ sự. Nhưng ông Lê-nin báo: « Kheoan
đê! Cho ít bữa nữa cho ai ai cũng fan đời chính

fu, lúc ấy sẽ lui sự. Đến ngày 5 tháng 11, chính
 fu khai hội để ban bố fep luật mới, mà fep
 luật ấy thì lợi cho tư ban mà hại cho nông, nông
 Ông le nin nói với đảng viên rằng: Vòng 6 kũ
 sự thì sớm qua, vì gần chùa biết hết luật lệ
 xâu ấy, mà chùa biết luật lệ ấy thì chùa gét
 chính. kũ bân. Vòng 8 kũ sự thì muốn gì
 vì khi ấy thì chính-fu đã biết rằng gần oan,
 và đã fong bị nghiêm nhứt rồi.

Qua nhiệm ngày mồng 7 đảng Kong s
 hạ lệnh K. M. thì thợ thuyền ao đến v
 chính-fu, gần Kay ao đến dưới địa chủ. Chính
 fu sai lính ra gọi, thì lính ra theo thợ thuyền
 mà trở lại đánh chính-fu.

Từ bữa ấy, chính-fu hoạt đầu bỏ chạy, đi
 Kong san Kam quyên, tổ chức ra chính fu kũ
 nông, lính. Đat đat mông cho gần Kay, gần
 Kong xông cho thợ thuyền, kũ bát gần di chủ
 cho tư ban và d. q. c. n. nữa, ra sức tổ chức kũ
 tế mới, để thực hành chủ nghĩa Bhe-zai dài đời

13) K. M. Nga đối với K. M. Anam thế nào

Trong thế zai này zũ chi kũ K. M. Nga là đã
 thành Kong, và thành Kong đến rồi, nghĩa là

zân chúng được hưởng kai hạnh phúc từ zo, binh
 dang thật, khng fai từ zo và binh dang za zoi như d.
 q.c.n. Đạp khoe khoang bên Anam. K. M. Nga
 đã đuổi được vua, từ ban, địa chủ rồi, lại ra sức
 cho nông, nông các nước và zân bị áp. lúc các
 thuộc địa làm K. M. để đạp dō tất cả d.q.c.n.
 và từ ban trong thế zai.

K. M. Nga zay cho chúng ta rằng muốn K.
 M. thành công thì fai zân chúng (kông nông) làm
 gōc, fai kō dang mung bên, fai bên gam, fai hi sinh
 fai thông nhất. Tới tōm lại là fai theo chủ nghĩa
 Mã-khiác-bu và L-nin.

[Faint, illegible markings]

Quốc tế

1) Quốc tế là gì?

Quốc tế nghĩa là ng. trong thế giới, bất kỳ nước nào, dân tộc nào, có một mục đích như nhau, hợp sức nhau để làm cho đến mục đích ấy. Khi các nước quốc chủ nghĩa liên lạc nhau, để đến nên các dân liên yếu (Đạp liên lạc Tây-ban nha để đánh lấy A-nam, liên lạc Nhật, để giúp A-nam v.v.) Các tư bản liên lạc nhau để tiêu diệt thổ thuyên (tư-bản Anh Mỹ Đạp liên lạc tư bản Đức để tiêu diệt thổ thuyên Đức), xh3 thuyên các nước liên lạc nhau để chống lại tư bản (như là công nhân quốc tế) chúng ta khác mệnh thể cùng là liên lạc tất cả những đảng khác mệnh. Trong thế giới để chống lại tư bản và xh3 n, (như để tam quốc tế)

2) để tam quốc tế là gì?

Muốn biết để tam quốc tế là gì, thì nước phải biết để 1 và để 2 quốc tế đã.

Từ thế kỷ thứ 18 trở xuống, tư bản phát
 đạt rất thịnh, áp bức thợ thuyền rất ngặt,
 thợ thuyền bị áp bức thì tính cách phản đối,
 như tổ chức công hội, bãi công bạo động.
 Những điều hết lòng nào biết tình này, nước
 nào biết nước này mà thôi, cho nên sức không
 mạnh lắm.

Năm 1840, thợ thuyền Đức lập ra một hội
 tên là Khân-quyên hội. Khẩu hiệu hội ấy
 là trong thế giới ai cũng là anh em "khân-
 hiệu ấy tuy rất hay, nhưng không dùng; vì bọn
 tư bản đế- quốc chủ nghĩa và phản cách-mệnh
 là thù địch gần, gọi chúng là anh em sao được?

Năm 1847, hội ấy sửa lại, gọi là "Bản
 thế giới vô sản gần khắp liên hiệp hội". Ông
 Mác là tác giả và ông gen vào hội ấy. Khi
 hai ông ấy sửa chương trình lại, và khẩu
 hiệu hội là: Đạp đổ tư bản chủ nghĩa - thợ
 thuyền giành lấy chính quyền - làm cho thế
 giới đại đồng.

3) Hội ấy có hai đề 1 và đề 2 quốc tế?

Không phải. Trong hai hội tuy là có thợ thuyền
 Đức và Pháp vào, nhưng hội viên có ít, sức
 lực không yếu chia làm được gì. Chẳng qua là

biểu hiện của sự thay đổi các nước
đại giúp đỡ lẫn nhau và bắc cầu cho
đến quốc tế đi

Năm 1862 ở kinh đô Anh (London)
mở hội đầu tiên; hi vọng các nước đại

kong nhân qua xem xét các máy
móc. Công nhân lại gặp những người
khách mệnh Nga Đức Pháp và các
nước khác trên 3 dãy. Hai bên bàn
bạc lập một hội khách mệnh thế giới

Năm 1864, (ngày 28 tháng hai)
mới lập thành để quốc tế.

4/ Để nhất quốc tế làm được
những việc gì? kính dấn

Hội ấy tuy số nhiều nhưng
thế thay đổi các nước vào, những vì:
(1) ng. Kon it, (2) các công hội trong
các nước Kon yêu, (3) thông thống
nhất cho nên chỉ truyền truyền
ngiã kong dân mà chưa làm được
việc gì lớn.

Thông thống nhất là vì 3 chủ
ngiã chống nhau. (1) chủ ngiã Bru-
đông (Đáp) (2) chủ ngiã Ba-ku

- 4 -

nin (Hoa) (3) Chủ nghĩa Mác Khố-đi (Đức)

(Xem đoạn chú-^đ nghĩa K. M. thu biết)

Sau lúc Paris công-xã thất bại, nhiều hội viên bị chết bị bắt, nên hội tiêu-diễn dần, đến 1874 thì giải tán.

Đệ-1 quốc-tế tuy chỉ đứng được 10 năm, nhưng khẩu hiệu "vạn-thế-giai-vô-sai-gai-kập-liên-hợp-lại!" và tinh thần K. M. vẫn truyền đến bây giờ. Tuy không làm được nhiều việc, nhưng cái công-gay cho thợ thuyền trong thế-giới K. M. thì rất to.

5/ Để thế-giới lập ra bao giờ?

Để thế-giới lập ra rồi, vừa lúc tư-bản phát đạt lắm, công-nhân vẫn đông-không-phai-dạt. Trong khoảng 15 năm ấy (từ 1874 đến 1889) trong các nước nhiều công-dân mới lập lên, và đảng nào cũng hiểu rất rõ thợ thuyền các nước không giúp lẫn nhau không được.

Năm 1889, đại-biểu các công-dân hội-nhau tại Paris, lập lên đệ-2 quốc-tế.

Từ khi lập ra, đến ngày nay, hiện, khai hội chín lần, lần-bao-nhiêu-dịch:

(1) nước nào cũng lập ra công-dân,

(2) Mỗi năm đến ngày 1 tháng 5, thì thu-
 yện cả thế giới đều bãi công và đình-
 nguyện. (3) Các công nhân trong thế-
 giới ra sức đòi chỉ làm công mỗi ngày 8
 giờ mà thôi. (4) Dân đòi để quốc chủ nghĩa
 (5) Các công đảng không được để huê i đi tư
 bản (6) Đảng viên không được ra làm quan
 với tư bản. (7) Nếu các đế- quốc chủ nghĩa
 có sự chiến tranh, thì họ thuyên các nước
 đến bãi công và kiên phòng thế sách mệnh
 để giành lấy chính- quyền. Sau đề thư 7, thì
 trong 9 lần đại hội đều có bản đến cả.

6/ Vì sao đế- quốc tế lại hay bàn
 đến việc chiến tranh?

Vì đường lối ấy, tư bản đã hóa ra để
 quốc chủ nghĩa, và đế- quốc chủ nghĩa, hoặc
 thường đánh nhau để giành thuộc địa, hoặc
 đi cướp nước hèn yếu làm thuộc địa. Như:
 năm 1894, Nhật đánh với Tàu.

- 1895, Anh đánh với Egypte
- 1896, Pháp đánh với Ma da gas car
- 1898, Mỹ đánh với Tây-ban-nha
 để giành Phi-líp-pin
- 1900, Anh đánh với Nam-phi-châu

1904, Nga đánh với Nhật.

1912, Các nước Đan - Kang đánh nhau với nhau v.v...

Cho thuyến thây vậy, thì biết rằng Ka
dê quốc chủ nghĩa sẽ không đánh nhau
lớn. Vậy nên kiếm khách đi trước đi. Ng. 3
đầu đến 1914 các nước đánh nhau, thì
fân nhiên hội viên đệ. 2 quốc tế đều
giúp cho đệ quốc chủ nghĩa không đánh nhau,
nào cũng khuyên nhau đi đánh.

7 / ^{33'} Dệt ta 10 quốc tế lập ra từ bao
vĩ lon hoạt dân trong đệ. 2 quốc
tế đã fân mục đích hội mà hòa ra cho
sân cho thì bản đã d. q. c. n., hòa ra fân
nhiệm mệnh, những nã chân chính n. t.
nhu ông. Lê. nin ông Kác. đ. ep. n. c., i
Pô. ga. Luy. xam. b. a. v. a. n. v. v. c. h. o
quốc tế ấy như chết rồi, fân lập ra quốc
tế khác. Năm 1915 và 1916, những
ng. k. m. hội nhau tại nước Đức (Đức
si) sắp sửa lập đệ. 3 quốc tế, để nối
theo chủ nghĩa đệ. 1 quốc tế mà làm không
sân Kác. mệnh.

Năm 1917, Nga k. m. không sân thân

Kông. Năm 1919, đệ. 3 quốc tế thành lập tại
kinh. đô Nga là Mos - Kru (ngày 6 tháng 3)
Đhi khai hội lần đầu, nó đại biểu đảng Kông
đân trong 24 nước tự - hội.

Trong lời tuyên ngôn đệ. 3 quốc tế
nói rõ rằng rằng (1) thế nào cũng dựa
đô tư bản chủ - nghĩa nhất thiết không để
hư như đệ. 2 quốc - tế. (2) Thế nào cũng
quyết tâm cho chính quyền về tay Kông nông

8/ Từ khi lập ra đến 33 (đầu năm
1927) Đệ. 3 quốc tế khai hội mấy lần?

Năm 1920 khai đại. hội lần thứ 2,
có 31 nước tự hội. Từ hoạt đầu đệ. 2 quốc
tế thấy hội này mạnh, muốn xen vào để
"theo dõi an tâm", cho nên đại. hội đặt ra
kích tổ chức rất nghiêm, ai thừa nhận theo
điều qui tắc mới được vào. (Xem sau
khu vực dưới này)

Năm 1921, đại hội lần thứ - 3. Từ lúc
nó đệ tam quốc tế, thờ thưng khác nước
chia ra hai phái, phái theo Kông dân (đệ. tam
quốc tế) phái theo đê. hủ (đệ. nhị quốc tế) Vì
vậy mà sức kém đi. cho nên đại hội định
ràng khi lần đầu với tư bản thì hai phái

- 8 -

hợp sức nhau lại, không được chia bái.

Năm 1922, đại hội lần thứ 4. Nhân K. M. song triều trong các nước năm tốt, tư bản chủ nghĩa toàn thế giới đang, chúng nó lập ra đảng. Ta. sis. ty, phản đối K. M. tồn tại. Đại hội định sách đối đãi đảng ấy.

Năm 1924, đại hội lần thứ 5, nó đến 61 nước tại hội. Dĩ nhiên ng. làm tiếng rằng tư bản lại tại hội thịnh vượng như trước khi Âu. chiến. Đại hội đem chúng nó rằng rằng thịnh vượng ấy là thịnh vượng giả, kỹ thuật tư. bản trở g. thế giả gần đến mặt lộ. và không rộng K. M. phải dập sửa ra tay.

8/ Để làm quốc. tế tổ? chức thế nào?

a) Mỗi năm hay sách vài năm, đại hội một lần. Đại hội có quyền đoán định tất cả các việc các đảng trong các nước.

b) Đại hội khi một hội trung. ương 24 ng. Hội này thay mặt đại hội, để đảng trong các nước đều phải theo mệnh. lệnh Trung ương.

c) Có thanh. niên bộ, để xem về việc vận. động thanh. niên, Phụ nữ. bộ,

xem việc vẫn đồng phụ nữ. Ở đông bộ xem
về việc K. m. các thuộc địa bên A. đông.
Truyền truyền, tổ chức, kiểu tế văn v... đều có
một bộ riêng.

(d) Đế tam quốc tế là một dạng không dẫn
thế zai. Các dạng các nước là như chi bộ, đều
phải nghe theo kế hoạch và qui tắc chung. Việc
zi chia có mệnh lệnh và kế. hoạch đế. 3 quốc tế,
thì các công không dưới làm.

10/ Đế. 1 q. t. và đế. 3 q. t. tổng
nhau hai zi? khác nhau hai zi?

Đế. 1 quốc tế với đế. 3 quốc tế khác
nhau: (a) Đế. 1 quốc tế nhỏ, đế. 3 quốc tế
to. (b) đế. 1 quốc tế chỉ lý luận, đế. 3 quốc
tế đã thực hành. (c) Đế. nhất quốc không,
thống nhất, đế. 3 quốc tế chỉ huy tất cả các
dạng không dẫn trong các nước phải theo. (d) Đế
1 quốc tế chỉ nói: "Chế zai số. sản. zai káp
liên hợp". đế. 3 quốc tế nói thêm "Vô sản
zai káp đã zân tộc bị áp bức trong thế zai
liên hợp". Đế. nhất quốc tế không bắt họ
viên zúp zân thuộc. địa chông lại đ. q. c. n.

nhuệ đệ. 3 quốc tế.

Ấy là vì hoàn cảnh hai quốc tế ấy khác nhau. Như việc dân tộc bị áp. bức, đệ 1 quốc tế nói đến ít, vì lúc ấy đế-quốc-chủ- nghĩa chưa phát đạt mấy. Lại đệ 3^{q.t.} hình ra sau thì nó nhiều kinh nghiệm hơn. đệ 1 quốc tế.

Đến như chủ nghĩa làm K. M. cho đến nói, làm cho thế giới đại đồng, thì hai quốc tế vẫn như nhau. Chẳng qua đệ 1 quốc tế làm không đến nói, mà đệ 3 quốc tế chắc là làm được, nhờ nay Nga K. M. đã thành công để làm nền cho K. M. thế giới.

10/ Đệ 2 quốc tế và đệ 3 quốc tế khác nhau kìa gì?

Đệ 2 quốc tế trước vẫn là K. M., nhưng vì kỷ luật không nghiêm, tổ chức không khéo, để tự hoạt động xen vào nhiều quá; sau hóa ra làm K. M. Hai quốc tế ấy khác nhau những đâu sau này:

đệ 3 quốc tế chủ trương đập đổ tư bản làm thế giới khách mệnh,

dệ - nhì quốc tế chủ trương đệ - huê với tư - bản
dệ - 3 quốc tế giúp xâm thuộc - địa chống
lại d - q - c - n.

dệ - 2 quốc tế giúp d - q - c - n. để nên
xâm thuộc - địa (Loan quyên Varenne là
hội viên đệ - 2 quốc tế)

dệ - 3 quốc tế giúp cho vô - sản tại khắp
trong thế giới - bất kỳ nơi nào, nghề -
giệp, zi, tôn giáo zi - hợp sức làm K. M.

dệ - 2 quốc tế chỉ xâm nước này chống
xâm nước kia - nghề nghiệp này chống nghề
nghiệp khác.

Đặt tam quốc tế, đối với Khách mệnh
Anam thế nào?

Xem trong sách tổ chức đệ - 3 quốc tế,
có đặt ra một bộ riêng, chuyên nghiên cứu và
giúp đỡ cho K. M. bên Á - đông.

Xem khẩu hiệu đệ - 3 quốc tế, chẳng
những rằng "vô - sản tại khắp" mà lại thêm
kêu "... và xâm tộc bị áp - bức trong thế giới
liên hợp lại."

Xem qui - tắc đệ - 3 quốc tế trong 21
điều, điều thứ 8 nói rằng: "Đã đứng trong

Sân, nhất là đảng Hồng sơn Tập... phải

Được giúp đỡ thuộc địa làm K. M.

Đem chiến tranh Tập đánh Maroc và
Đy riển giúp 2 nước ấy, mà đảng ^{Kông} Sân
Tập hay... mỗi năm mỗi đảng viên bị bắt
bị tù, đảng bị phạt hơn 100 vạn đồng bạc.

Đem K. M. Nga giúp cho K. M. Tàu,
Châu Âu, Mỹ, Pec-sia, Mông-kô?

Sau xem kế hoạch về vấn đề thuộc
địa là tự tay ông Lê nin làm ra,
Đem những việc ấy thì dù biết rằng Đ-
nam muốn K. M. thành công, thì tất
phải nhờ đến 3 quốc tế.

Đu nữ quốc tế

1/ Vì sao lập ra Đu nữ quốc tế?

Ông Hác-mác nói rằng "Ai đã biết lịch sử thì biết rằng muốn sửa sang xã hội mà không có phụ nữ giúp đỡ, thì chắc không làm nổi. Xem đi tiêng và việc làm của dân bà Kon-gai, thì biết xã hội tàn bạo ra thế nào?"

Ông Lénin nói: "Đảng K. M. phải làm sao giúp cho dân bà nắm an ninh biết làm việc nhà, như thế K. M. mới gọi là thành công."

Những lời ấy không phải cần nói long dòng. Xem trong lịch sử K. M. chúng ta lần nào là không có dân bà Kon-gai tham gia K. M. Đập nó những người học trò Chác-lốt Séc. Đay rút gas dân chết ng. Tê-tiêng hung bạo, như bà Lu-y. Mi-sel ra giúp tổ chức Paris không xa. Khi Nga K. M. dân bà ra tình nguyện đi lính; sau tình lại lính K. M. dân bà chết hết 1854 ng.

Nay K. m. Nga thành công mau nh
thế, dùng vũng như thế, cũng vì dân
bà Kon gái hết sức xứng vao. Vậy nên
muốn thế tại K. m. thành công, thì
phải vận động dân bà Kon gái không ngừng
kác mìn.

Vì vậy d-3 quốc tế tổ chức phụ nữ q.t.

2/ Lịch sử Phụ nữ q. t. thế nào?

Năm 1910, bà Lô-la-rê-zét-tin
(Kong san Diê) đề nghị trong đại hội
đệ nhị q. t. rằng: Mỗi năm đến ngày
8 tháng 3 thì làm một ngày phụ - nữ
vân. động gọi là "Ngày dân bà Kon
gái". Sau ngày ấy đời ra một tuần.
Biểu hiệu tuần ấy là: "Đòi quyền
tuyên khí cho nữ giới."

Năm 1917, ngày 23 tháng 2, dân bà
ở Kinh. đô Nga nổi lên "Đòi bánh cho con
và đòi" và chúng tôi lại cho chúng
(vì chúng phải đi đánh) sự bạo - động này
làm ngời cho K. m. Nga

Thống 8 tháng 3 năm 1920. Đệ 3

q. T. fairbairn tổ chức phụ nữ q. T.
Đàn bà không chỉ không
nông fair liên hiệp với d-3 quốc-tế,
để làm thế tại K. M.

Năm 1923, nữ giới Nga ăn mừng
"ngày 8 tháng 3" thì mở 66 nhà mới
trẻ non, 36 an trú-viện, 18 nhà mới
lông thú, 22 nhà thương và nhà nghỉ,
15 nhà mới làm là sinh khí. 15 nhà
ăn chung cho 10000 ng.; 27 nhà Hiệp
tác xã giúp đến 1300 ng. đàn bà làm
kông. 11 vài kông-viên có nhà nghỉ cho
những ng. có bệnh.

3/ Kế hoạch tổ chức phụ nữ q. T. ra thế nào?

Qui tắc và chương trình thi đại-
hải cũng như d-3 q. T. Những bên
này thì chỉ chuyên trách về mặt tuyên-
truyền, tổ-chức và huấn luyện đàn-bà
mình gái, và giúp về đường sẽ đường
giao lưu trẻ non kông nông.

Mỗi đảng Cộng-đân phải có một
bộ phụ-nữ, trực tiếp thuộc về phụ nữ q. T.
Những đảng viên đàn bà trong K. M.

Dang fai theo mệnh lệnh q. T., khi fai di
lam viec gi zai kho hoc quy hien mau
khung fai lam. Chi zai: Dang vien
khong fai la lam tho, nhing khi q. T. bao
fai xen vào lam tiet trong lo may nao
de van. dong fu nu trong ay, thi tat
fai bo ngo khu ma vào lam trong lo may.

Voi toan lai la qui tac rat ngiem,
hanh dong rat thong nhit, va vien lam
khung rat kho, vi fai nhieu dan ba
kon gai kon ho mi. Tieng thu kien.

Truy vay, ai khing het long, cho nen tien
bo mau. Kho fu-mi q. T. ma kae dan
kong-san moi lap ra nhu dang 3 Jay,
dang vien dan ba moi ngay mot them
nhieu.

Annam K. m. khing fai ho mi
zoi tham za moi thanh kong, ma nu
zoi Annam muon K. m. thi fai
theo fu-mi q. T. chi bao -

Hồng Nhân quốc tế

1/ Lịch sử sống nhân q. t. thế nào?

Trước khi biết qua lịch sử sống nhân văn đồng, sau sẽ nói đến lịch sử sống nhân q. t.

Lịch sử n. n. v. d. chia làm 3 thời kỳ: (a) Trước Âu-chiến, (b) Chiến tranh Âu-chiến, (c) Sau Âu-chiến.

a/ Trước khi Âu-chiến, bên Âu và Mỹ có những 16 triệu thổ nguyên thổ thổ, và đó một họ gọi là "Vạn quốc-kông-hội" những 16 triệu này khi vào v. q. n. k. và những đoàn thể vào, lại chia ra nhiều hội biết:

1/ Hồng-đoàn-chủ-ngiã Anh và Mỹ có 16 triệu thổ nguyên sinh hoạt khác, mà khi mới lên danh đồ tư-bản.

2/ Đồ chính-lu-kông-đoàn-ká-nước
2. Tình thế không muốn lập chính đảng.

1/ Pháp, Ý, Tây Ban Nha, Bồ-đào-Nha, những nước nói tiếng Latin

3/ Hải lương chủ nghĩa chủ trương
không hội nên giúp chính đảng, nhưng
không nên giúp trái chính đảng -

4/ Trung lập chủ nghĩa chủ trương
không nhân không hại là nên K.M.

5/ Đông dân chủ nghĩa, chủ trương
dạy dỗ tư bản, không nhân là nên
K.M., hại nó chính đảng để gạt không
hỏi làm gì.

Để mục đích của chủ nghĩa lộn độn thế
thống nhất như thế, cho nên hội không có
lực lượng.

6) Độc lập chủ nghĩa đi theo dệ.
2 phần là, giữa là không hội miền này
giữa tư bản miền này.

Đã bại, tiếng là van quốc nhưng chỉ
nó thế thuyết cho và lý, còn thế thuyết

9, li, lệ thế thống vào -

Phần như Độc lập, phần thế
thuyết thế thế, phần thế phong kiến K.M.
vạn, không hội Kanggang Kang to. Phần

năm 1913

năm 1919

Độc lập có 4000.000 ng. ... 800.000 ng.

Năm 1913

Năm 1919

Đáp 1000000 ng.
Tất cả các nước:

2500000 ng.

15000000 -

50000000 -

Hội hội bên A - Đông Nam Á - Đông Nam Á
rất rất lập lên. (Tây, Nhật, Ấn Độ,
Java, Philip-pin v.v...)

2) Trong tiến ấy kết quả ra thế nào?
Cứ bên các nước chúng tôi thuyên th
ình thì sẽ, sẽ kiến khách làm cho em gia
duong. Năm 1919 họ khai đại hội bên
kinh do ấy, để giải quyết việc thuyên th
trong thế giới. Trong hội ấy họ đại biểu
các chính phủ, các tư bản, và các công
hội các nước. Nhưng nó chỉ cho một
d. 2 quốc tế đại biểu cho thuyên th
kiểu nào không nhận thình đã đở đở
830 (như Anh, Pháp) thì đại biểu chính
phủ nước ấy yêu cầu các nước kia cũng
phải ủng hộ 830 làm thế chung (đi bộ tư bản
mỗi kia được lợi hơn tư bản nước nó)

Đầu tư. bản lập ra hội Đạn - quốc
lại lập thêm 1 bộ công nhân, nó 12 đại biểu
cho các chính phủ, 6 đại biểu cho tư bản, và
6 đại biểu cho thuyên th. Nó lại gặt mảy

1/ Dao gọi là q. t. Am-tec-Dam hay Vàng?

vì q. t. này lập ra tại Am-tec-Dam (Khu
đô Ho. Lang). Trong tiếng nói, fan K. m.
gọi là sắc vàng, K. m. gọi là sắc đỏ.

Năm 1919, Kác-kông-hội theo V. q. K. h.
hội nhận tại Am-tec-Dam lập lên q. t. này.
Thì dân rất to, nhưng sau nhiều không hội
bỏ vào q. t. "đỏ", nay chỉ còn tại Kông-hội 23
mức, tất cả 14. # 00000 ng.

Q. t. này theo beghwat dân d. 2 q. t. để
huê với tư bản, và làm nhiều việc fan K. m.
như:

1/ Tán hành dân nước Vec-nay như
d. q. c. n. bắt Đức đến 200.000.000 đồng

2/ Đức không gánh nổi, thì lại đặt
ra kế-hoạch (gọi là kế-hoạch Đạo-vụ-từ)
bắt Đức đến 132.000.000.000 đồng. Kế
hoạch ấy làm cho Kông-nông Đức hóa ra
nô-lệ. Chế mã q. t. Am-tec-Dam Kông
rất thành.

3/ Không cho Kông-hội Nga vào.

4/ Fan đối Hồng-sản rất kịch-liệt,
mà đối dân Fa-cis-ty rất hòa bình.

5/ Không cho Kông-hội...

5/ Đạo gọi là công nhân q. t. Đ?

q. t. vàng đã dễ hiểu với tư. ban, những
thứ thuộc về thiết k. m. kiến khách lập ra
q. t. khác.

Năm 1920, tháng 7, chỉ số máy ng.
công nhân Anh ý Đạp Tây. ban. nhà và
Nga lập ra một tổ - quan tuyên truyền
Năm 1921, đã có nhiều công hội bỏ bên
kia theo bên này, Ngày mùng 3 tháng
7 năm ấy, công nhân q. t. Đ lập thành.

q. t. Đ theo xã d. 3 quốc-tế, quyết
lâm gai káp k. m.

Nay đã có công-hội 47 nước, 1175000
ng. vào.

Tháng 5 năm 1923 bên A - đông có
những hội này vào:

Java.....	35000 ng.	Tàu.....	450000 ng
Đào-ly....	5000 -	Khất....	32000..
Chô-thị - Kỳ...	20000 -	Hồng Kô...	5000 -
		<u>Anam...</u>	<u>000</u>

6/ Quốc tế này đối với k. m. Anam
ra thế nào?

Lên trong q. t. vàng không có công

hội A đông nào, q. t. Đồ thi kó & hội thuộc địa vào.

Phủ Hộ Thuyền Java Ấn độ hải kông, q. t. Đồ hết sức giúp, kôn q. t. Vàng thi kông ngo đêm.

Ở Cầu, phủ Hộ Thuyền Thượng - Hải Hải kông hơn ba tháng, Hải kông hàng Hải kông hơn 1 năm rồi, q. t. Đồ đã giúp tiền bạc, đại đại biên qua yểm, lại sức kông hội Hải kông giúp. q. t. Vàng chỉ in vài tờ tuyên ngôn rồi làm hình.

Vậy thì biết nếu phủ Hộ Thuyền Anam biết tổ chức thì chắc q. t. đồ sẽ hết lòng giúp cho mà làm k. m. Nhưng muốn ng. ta giúp cho, thì trước mình phải tự giúp lấy mình đã

Hồng đản thanh niên q. t.

1/ H. s. t. n. q. t. là gì?

Trước kia các đảng xã-hội và xã-hội thanh-niên. Các đảng ấy hợp lại thành đê-2 quốc-tế. Các thanh-niên ấy cũng tổ-chức xã-hội thanh-niên q. t. Đứi Âu-chiến, fãn nhiên đê-2 q. t. đê huê với tư bản, fãn nhiên thanh-niên cũng bắt chước đê-huê.

Những ng. thanh-niên K. M. B. hội ấy cũng như ông Lê-nin và những ng. chám chính K. M. B. đê-2 quốc-tế ra.

Đến tháng 11 năm 1919, thanh-niên K. M. B. ở 4 nước bên Âu hội nhau tại kinh đô Đức (Bec-lin) lập ra Thanh-niên đông-dân quốc-tế.

Năm 1921 đã có thanh-niên 43 nước theo vào.

Năm 1922 có 60 nước 760000 ng.

Năm 1924 có hơn 1000000 (Thanh-niên Nga chưa tính.)

2/ Cách tổ-chức ra thế nào?

Đại khái cũng theo cách tổ-chức

đề 3 q. t. Thanh niên các nước khai đại hội
khi ra một hội viên; hội này viên có quyền chỉ
huy, và thanh niên các nước nhất thiết phải
theo kế hoạch và mệnh lệnh hội này.

Ước chừng 16 đến 20 tuổi thì đưa
vào hội. Trước lúc hội cho vào thi đại thi,
kông nông, bình thi 6 tháng, học trò thi 1
năm, làm việc được mới cho vào.

Mục đích K. S. T. N. Q. T. là (1) thế
zai K. M. (2) Rồi giống nhân tài để đem vào
đang kông sản - (3) Chuyên môn về việc
kinh tế và chính trị có quan hệ cho bọn thanh
niên. (4) Tuyên truyền tổ chức và huấn
luyện bọn thợ thuyền, zân này, học trò và
linh thanh niên. (5) Phản đối mê tín và
khuyến zân chúng học hành -

3/ Cách họ làm việc thế nào?

Nơi thi công khai, như ở Nga, nơi
thi nửa công-khai, nửa bí mật, như ở
các nước Âu và Mỹ. Nơi thi bí mật như
ở Ba-ly, Java v.v...
Tuyên truyền và tổ chức thi theo hoàn

Kinh. Đại ng. ^{lớn} vào ở lính, hoặc làm thợ hoặc
 đi kày, hoặc đi học để tuyên truyền và thu
 đồng chí. Khi kiếm được một ít đồng
 rồi, thì lập ra tiểu tổ - chi. Hoặc lập
 ra hội học, hội đá bóng, hội chơi, để thu
 đồng chí và tuyên truyền

Nói tóm lại là họ làm hết khách để
 vào trong gian chúng.

H/ K. s. t. n. đối với đảng Kongsu
thế nào?

2 đoạn thế này đối với nhau theo khách
 gian chủ nghĩa là như đảng Kongsu việc gì thì
 nó đại biểu thanh niên nữ - hội - chỉ thanh
 niên Kongsu việc gì, thì đảng Kongsu đại biểu nữ
 hội. Đúng chính - trị, thì thanh niên theo
 đảng chỉ huy, những việc làm thì thanh
 niên độc lập. Về đảng và thanh niên
 Kongsu không đồng ý, thì Kongsu quốc
 tế xử phạt.

Thanh niên Kongsu làm việc rất
 nỗ lực, rất hi sinh.

Trong năm 1921, Thanh niên Đức chỉ

Kho 27000 ng. và Mỹ chỉ có 4 chi bộ. Năm 1922. Đức đã có đến 70000 ng. và Mỹ có đến 150 chi bộ.

Hội lính Pháp đóng bên Đức, vì việc tuyên truyền, làm đốn đ. q. c. n. trong quân đội, mà 120 thanh-niên Pháp bị tù. Hội Pháp đánh Maroc, cũng vì việc ấy mà hơn 3000 thanh-niên Pháp bị bắt.

Việc bãi khóa ở Baur, vận động ở Kao. ly, bãi công ở Anh, vận vận - Hong-sau thanh-niên đều đứng đầu di trỗi.

Ngày nay nước nào cũng có T. n. K. S. Chỉ Anam là chưa!

Quốc tế giúp đỡ

1/ Quốc tế giúp đỡ là gì?

Năm 1921, mùa Nga bị dài hơn một mùa, gần chết đói nhiều. Đệ- q. c. n. hội ủng hộ hội ấy, bên thì muốn cứu già Nga nổi loạn, bên thì muốn kết binh vào hạ n. m. Nga. Phần thì đem các tàu bè vớt biển Nga, không cho các tàu bè đi lại để đỡ cứu bán cho gần Nga.

Thỉnh ng- kó long tốt như ông Nơ-xan (ng- khoa học rất kó danh tiếng thế giới), ông ấy đi tàu bay qua Bắc-kinh), và các không hội đều kó tổ- chức hội cứu tế đi quyên tiền, đồ ăn, và áo quần giùm cho gần Nga. Thỉnh vì tổ chức tầm mai cho nên sức lực yếu.

Đệ- 3 quốc-tế và công nhân quốc-tế Đệ (mười tổ chức) xướng lên lập một hội q. t. giúp đỡ, để tập trung tất cả các hội cứu tế lại. Đệ- 3 quốc-tế và công nhân quốc-tế đang không chịu vào tập riếng và một hội cứu-tế riêng.

Tuy vậy, quốc-tế giúp đỡ cũng lập thành. Từ cuối năm 1921, đến

đến năm 1922, q. t. này quyên được hơn
5000.000 đồng bạc, và 40000000 kilo đồ
ăn cho dân Nga.

2/ Khi Nga khỏi đói rồi, q. t. này
lại việc gì?

Nga khỏi đói rồi, q. t. này vẫn tiếp
tục làm việc mãi. Bất kỳ xứ nào có tai
nạn gì, q. t. này đều ra sức giúp. Khi năm
1923 Ai-lan (Ireland) mất mùa, mấy vạn
dân không có ăn, đó không có mặc, nhờ
q. t. qua giúp mà khỏi chết đói. Năm 1924,
thợ thuyền Đức bán không hơn 60 vạn ng.
q. t. này lập ra nhà ăn không mất tiền
mỗi ngày hơn 25000 ng. thợ tới ăn. Lại
lập ra nhà thương để nuôi những ng. bán
không lương ốm, lập ra nhà nuôi trẻ non
kẻ thợ thuyền, lập ra đội lính cảnh đêm
để trông Đức qua giới cho không hại các
nước mỗi ngày. Thế bài không gần rồi mới
đem về.

Tâm nhất bản nó đứng - dứt bản
mà dứt q. t. này cũng như đó ăn đó mặc

vũ đồ làm như qua giúp

vũ đồ lại là ở đầu nước vạn lớn, là
q.t. này đến giúp nữa.

3/q.t. giúp đỡ lấy tiền dân?

q.t. này không phải là một hội làm phủ
phát chấn và bổ thứ như các hội khác
tại bản lập ra - Mục đích q.t. này là "thổ-
thuyền vũ giáp" trong thế giới là anh
em, khi anh em bị nạn, rủi ro, thì anh
em cứu nhau phải giúp đỡ - vậy nên, khi
có việc thì hội viên ra sức quyên, khi
vô sự thì phải góp hội phí - Hội phí tuy
theo hàng ngũ, như thổ thuyền làm ra đồng
tiền gấp, thì đồng nhiều hơn, giáp này
ít tiền thì đồng ít, nhưng ai cũng phải
đóng.

Vì q.t. nó chỉ có khắp cả 5 châu
và hội viên rất đông, nhất là ở Nga,
cho nên chỉ hội phí góp lại cũng đã khá
nhiều.

q.t. khi đem tiền ấy làm ra hoa lợi,
như mở đổ may, làm hạt bon, mở nhà

trên, số danh sách văn... Phần nhiều
những công việc này đều là ở Nga. Chỉ
một chỗ danh sách ở A-ta-kem mỗi năm
danh được 4. 5 triệu kilô gá

Tiền bán ra đều để giúp đỡ
đó cho thế giới -

4/9. t. này đối với K.M. nó ích gì?

Thật ra năm gặp lúc vừa đi vừa
đi, hay những như dài hạn và tốt, nên
t. biết, chắc nó giúp đỡ. Song 10% là vì
ân ta chưa ai biết đến mà kêu van, 20%

Đáp số q.t. làm cho gần ta biết khách
"văn ai và liên-hợp như vô-số" và giúp
trong thế giới - 30% nó sẽ tuyên. tuyên. K.M.
tho nên nó hết sức gần gần ta không cho
biết rằng trong thế giới nó một hơi như thế
ngay trở q.t. ấy lọt vào đến ân nhân

Đái tử Đạp get, tất là nó ích cho đ.

Đoàn như việc K.M., q.t. này này
giúp được nhiều. Xem như khi gần gần
đời, nhờ q.t. này mà không đến nỗi vất
lịch phí K.M. Cho thấy thật như

q. t. này mà không được không thể lại
 mau. Cho thuyền đi nhỏ q. t. này mà
 khi việc làm dần dần... thì biết
 rằng q. t. này sẽ có ích cho K. M. An-
 nam nhiều.

NGUYỄN-VĂN-HOAN
 Suu-tâm - 1958

Quốc tế kiến tế Đồ

Quốc tế kiến tế Đồ là gì?

Q. t. giúp đỡ thi kiến tế cho gần bị
tai nạn, và cũng kiến tế cho những
ng. chính trị phạm nữa. Quốc tế kiến
tế Đồ thì chuyên môn giúp đỡ cho chính
hi phạm mà thôi.

Bây giờ là hội tranh đấu; vô. sản
thi tranh - đấu với tư - bản; gần bị áp
bức thi tranh đấu với đế - quốc chủ nghĩa
Coi. bản và d. q. c. n. về một fe, vô sản
và gần bị áp bức về một fe. 2 fe ấy

khung như hai quân đội đánh nhau.
Quân đội K. m. thi theo võ - 3 quốc
tế. Quân phạm khác. mệnh thi theo võ
bản nhà gần. Đánh nhau thi chửi thề

ng. bị bắt, ng. bị thương, ng. bị chết.
Quốc tế kiến tế Đồ là như hai nhà thi

ông để xan sóc cho những người bị thi
ông; giúp giúp cho những ng. bị bắt,
trông nom cho cha mẹ già vợ già còn
thờ nuôi những ng. đã tử. trận cho K. m.

2) Q. T. K. T. Q. lập ra bao giờ?

Vào năm 1923, Đ. S. Q. T. khai đại hội
kế hội "bị đầy chúng thên" và hội
ng. Kong san ya" đình nghị, và đ. S. Q. T.
tên thành lập ra Q. T. K. T. do. Cũng
hết lập ra tổng - bộ tại Nga. Bây giờ mới
nào những kế chi. bộ. (Chi Kế Nam)

Nga bây giờ có 50000 fan bộ ra 9
hiện hội viên. Tất cả Kong - nhân
và nhiều căn này vào hội này, hoặc
vào hội ng., hoặc là do an thế.
Tất cả các ng. Long san và Kong san
thanh niên đều phải vào hội này.

Chi mới lập ra ba tháng đầu đã
quyên được 300000\$. Bốn tháng sau
thì quyên được 400000 đồng. Ở tỉnh
Quang - đông. Chi mới lập chi bộ do
6 tháng mà đã được 250000 hoi viên.
Xem thế thì biết Q. T. này phát triển
rất chóng.

3) Q. T. giúp khách thế nào?

Chi những ng. K. M. hoặc bị

dưới, hoặc bị bắt, hoặc bị tù, hoặc bị
chết, thì q. t. giúp đỡ (1) chính trị (2)
kinh tế (3) vật chất (4) tinh thần

a/ giúp chính trị = khi không bị bắt
bị giam, thì q. t. sức cho các chi bộ khai
hội và tuân hành thi hành, thì vừa rồi
khi hai ng. k. m. ý bị bắt tại Mỹ, toàn
phần an chết, q. t. sức chẳng những là thể
thuyết Mỹ làm như thế, mà lại miêc
nào sức nào vô hình - sự Mỹ thì thử thử
đến khai hội tuân hành và tuyên
ngôn rằng: Về chính phủ giết hai ng. ấy,
thì thể thuyết Mỹ bài - không, và thể
thuyết thế giới sẽ tẩy chay Mỹ. Mỹ thấy
vậy thì không dám làm tội hai ng. ấy

b/ giúp kinh tế - Khi bị giam thì
thường ăn uống cực khổ, không vợ không
con mẹ ở nhà thì không ai nuôi. Q. t. giới
tiên cho để mua đồ ăn trong nhà giam,
và giúp cho ng. nhà ít nhiều để khỏi phải
đón rạch. Khi vậy thì những ng. bị
giam kham đỡ khỏi cực khổ quá, mà lại
vui lòng. Hoặc q. t. xuất tiền thuê
thầy kiện để đứng án cho. Hoặc gọi có
quần sách vở cho.

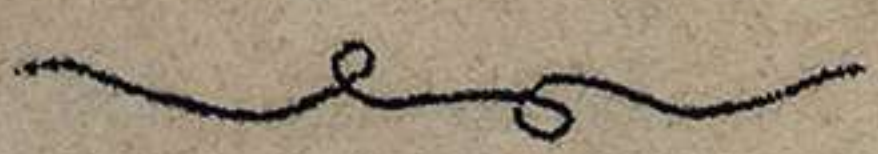

- 4 -

c/ giúp tinh thần = hoặc phải nghĩ h
ác giới thì đến thăm 1/ nghĩ ở gần
sáng mình tuy hi sinh cho quân
mà quân chúng không quên mình, thế
thứ trong lúc bị giam đã không buồn,
sau đó khi khai lại miệng hết sức. 9/ là
ng- ta biết sáng mình tuy phải giam
nói, nhưng không việc K. M. vẫn khi
phát triển, vẫn không làm thế cho mình.

4/ H. M. Anam nên theo giới thì này
không?

Vấn làm. H. M. Anam cũng
là một bộ phận trong K. M. thế giới. Ai
làm K. M. trong thế giới đều là đồng
chí như gần Anam K. M. Đã là đồng
chí, thì cùng sống việc khổ phải khổ
nhau. Hoàng tử, gần Anam là ở trong
lúc tranh đấu với d. q. c. n. Pháp,
chắc là về sau sẽ có nhiều ng. K. M. phải
hi sinh, phải khôn khổ, phải khổ anh
em trong thế giới zup-zum.

Kách tổ chức công hội.

1) Cơ chức công hội làm gì?

Cơ chức công hội là để cho công nhân đi lại với nhau cho có kam tinh, 2 là để nghiên cứu với nhau, 3 là để sửa sang khách sinh hoạt của công nhân cho khá hơn bây giờ, 4 là để giúp đỡ quyền cho công nhân, 5 là để giúp cho quốc gia, giúp cho thế giới.

Đi lại không phải là đưa này ng: A không chấp thì ng: B tối ăn; mai ng: B không quay lại với ng: C tối nóng ruột. Việc đi lại để bày vẽ cho nhau đều khôn lẽ phải, để giao hoán trí thức cho nhau.

Nghiên cứu chẳng những là gỡ sách vở gỡ báo ra giảng; những phải bàn bạc khách fan dân với nhau và để quốc chủ nghĩa.

Sửa sang khách sinh hoạt như lập hiệp tác xã, mở hội học, hội chơi cho công nhân, vân, vân.

Giúp đỡ quyền, là khi hội đã có thế lực rồi, thì đòi thêm tiền công, bớt giờ làm, vân vân.

Giúp cho quốc gia và thế giới là đem lực lượng thợ thuyền H. M. làm cho ai cũng được

linh đàng tí zô. như thợ thuyên thợ đã làm từ năm 1917.

2) phách tổ chức công hội thợ nào?

Bổ chức có 2 cách, cách nghệ-nghiệp và cách sản-nghiệp.

Nghệ-nghiệp là ai làm nghề gì thì vào hội nghề ấy. Thủ thợ may vào hội may, thợ rèn vào hội rèn.

Sản-nghiệp là tất kỹ nghề gì, họ làm 1 chỗ thì vào 1 hội. Thủ việc xe lửa, nghề: đốt than, nghề: sơn xe, nghề: fát vè, nghề: coi đường, nghề: kạm may; tất cả nhập vào 1 công hội xe lửa.

Bổ chức theo cách sản-nghiệp thì mạnh hơn, vì thống nhất hơn. Thủ zô khi xe lửa muốn bãi công, nếu hội là sản-nghiệp thì hội viên đều bãi công hết, thì từ ban đở hơn. Nếu hội là nghệ-nghiệp, thì có khi nghề: đốt lửa bãi công mà nghề: kạm may (chợ) hoặc nghề: fát vè bãi công mà nghề: làm giày, thì thì sức bãi công yếu đi.

3) thời nghệ-kông nhân có thể vào 2 hội không?

Không. Về hội ấy là nghệ-nghiệp, thì chỉ

những ng: đồng ng: giết được vào; xi da vào
 hội Đan-nghiệp rồi thì không được vào hội ng:
 nghiệp nữa. Thí dụ: xe lửa đã tổ chức theo
 Đan-nghiệp, nếu ng: thợ mộc đã vào hội ấy
 rồi. Trong xã ấy lại có 1 hội thợ mộc khác, những
 ng: thợ mộc trong hội xe lửa không được vào.

Trong 1 ng: hoặc 1 san nghiệp, cũng không
 được lập 2 hội.
 Những môn không hội không xếp vào 2 tông
 không hội. Thí dụ: Hội xe lửa Hanoi đã vào
 tông không hội xe lửa Anam, lại vào tông không
 hội Hanoi.

Với tông lại là đoàn thể thì không xếp vào nhiều
 tông hội, mà tông ng: thì chỉ được vào 1
 hội mà thôi. Ví dụ hạn này không nghiệp, thì
 chỉ hội rồi.

4) Tông hội với chính đảng khác nhau thế nào?

Tông hội chú trọng mặt kinh tế hơn.
 Đảng chú trọng mặt chính trị hơn. Vì là thế
 thuyên thì được vào hội, từ tin Phật, tin đạo,
 tin Kong san, tin vô chính phủ, tin tự kinh mại,
 miễn là theo đúng qui tắc hội là được.

Đảng thì bất kỳ ng: ai làm ng: gì, thợ

1. Huyện hay là zâm Kay, học sinh hay là ng: buon, miền là ng: ay tin theo chủ nghĩa đang, phục tưng pháp luật dựa chi được vào.

Đi vào ka đang và hội, chính trị thì theo dạng chi huy, mà hình tể thì theo công hội chi huy. Đảng miền ai cũng phải vào hội để mà tuyên truyền chủ nghĩa khoa đang. Phung khq hội - miền nào cũng vào được đang.

5. Cái gì là hệ thống của công hội?

Hệ thống là cách tổ chức ngang hay là zoc.

Ngang là như trong một tỉnh có hội thổ rên, hội thổ may, hội thổ mộc, hội thổ rừ, vân vân, tất cả các hội tổ chức thành tỉnh tổng công hội; hội nào cũng lĩnh đảng bang ngang nhau.

Zoc là như mỗi huyện có một hội thổ may, 4, 5 hội huyện tổ chức một hội thổ tuyên tỉnh, tất cả hội thổ may trong mấy tỉnh tổ chức một hội thổ may cả nước. Đây là zoc giữa là từ đi lên trên.

Đã ngang lại zoc, thế thì theo mệnh lệnh tổng công hội ngang hay là tổng công hội zoc?

Về quan hệ về sản nghiệp thì theo mệnh lệnh các.

Về quan hệ về địa phương thì theo mệnh lệnh ngang.

6) Muốn học sự phân chia binh nhưng việc gì?

Đã vào công hội chi (1) nên bỏ giải hạn sử dụng gia là chỗ phân biệt ng: một là Trung kỳ, ng: kia là Nam kỳ, ng: nó là Bắc kỳ. Đã kung kung nên chia ra ng: Anam, ng: bán đảo là ng: miền nào. Đã 1 ng 1 hội tức là anh em họ, họ xem nhau như ng: 1 nhà.

(2) Năm ông dân bà đều sai binh dăng.

(3) Chỗ ko lui thủ, như mình khéo hơn, lười ng

no hơn, mà mình ng: vững và ăn tiền ít.

(4) Chỗ kỹ mình là nhiều hơn mà muốn làm dân anh.

(5) Chỗ cho bọn tư lạn vào hội.

7) Sai tổ chức ở nhà cho kiến tổ?

Hồng hội lấy ở quan của công nhân để chống lại tư bản và d p.c.v. cho nên tổ chức sai nghiêm nhất, chỉ hay sai mà u mãn, làm việc sai kinh doanh. Muốn được như thế thì sai tổ chức như quân đội.

Quản lĩnh thì ko được ng.

Chỗ thuyên sai ko kiến tổ, chủ lo.

Chỉ sai trong tình ko ở nhà máy dệt vải, mỗi nhà máy sai ko 1 chủ lo. Trong mỗi chi hội lại chia

làm mấy tiêu tố; mỗi chi bộ phải có 3 hoặc 5 người làm
 ủy viên; (nếu nhiều nên cử những người làm trong
 bộ đã làm, thuộc tính hình nhiều) mỗi tiêu tố phải
 có một tổ trưởng. Mỗi tiêu tố không được quá 10 người.

Tiêu tố theo mệnh lệnh chi bộ, chi bộ theo
 lệnh hội, tỉnh hội theo quốc hội. Không thủ tục như
 thế thì trong hội có mấy mươi vạn người chỉ huy
 không được hành động đồng nhất trí.

8) Phải làm những việc gì?

Không nhiều về mỗi vùng, hội không nhiều tiêu
 tố mỗi bên. Tiêu tố phải (1) huấn luyện và tổ chức
 anh em, (2) thi hành những việc hội đã định,
 (3) làm các việc hội, (4) điều tra tình hình trong
 bộ máy, (5) đề nghị những việc hội nên làm, (6)
 thu hút phụ, (7) báo cáo những việc làm cho chi bộ,
 để chi bộ báo cáo cho tỉnh bộ, v.v.v.

Chi bộ nhiều người khai hội, rồi xem xét.
 Tiêu tố ít người, làm gần nhau, quen biết nhau, cho nên
 xem xét, huấn luyện, làm việc và khai hội sẽ bị
 mặt hơn và mau mắn hơn. Tiêu tố là tổ chức
 như thế. Do vậy nên chính phủ cần công hội, mà
 tiêu tố khéo tổ chức, thì công hội sẽ tiến bộ, và
 làm việc được. Vậy cho nên người ta gọi tiêu tố là

góc kua hoi.

9) Chức vụ trong công hội thế nào?

Biểu to lên chi bộ.

Nếu trong tỉnh nhiều tổ máy, 4, 5 chi bộ tổ chức 1 bộ uỷ viên (4, 5 là đại biểu mỗi bộ cử 1 hoặc 2 ng.)

Bộ uỷ viên lên tỉnh hội.

Bình hội lên quốc hội.

Đây là thủ tục tổ chức. Không quyền bình thì về địa hội, nghĩa là tất cả hội viên khai hội ban định. Nếu hội viên nhiều qua khai hội khá tiền thì định mấy nghị cử 1 đại biểu từ hội, đây là đại biểu đại hội. Đại hội nghị định việc gì, thì chấp hành uỷ viên hội phải thi hành. Khi hội tan thì quyền về C.H.U.V.H.

Đại biểu đại hội trong tỉnh 1 tháng khai hội 1 lần. Đại biểu đại hội trong nước, 1 năm 1 lần.

Đại biểu nên cử công nhân làm, không nên cử những người khác việc trong hội. Khi khai hội, đại biểu phải báo cáo tình trạng và ý kiến của công nhân (không phải ý kiến riêng mình), đề nghị và ban báo cáo việc. Khai hội rồi, lại về báo cáo việc hội cho công nhân.

10) Họ việc gì thì giải quyết thế nào?

Buổi đầu tiên đại hội đều theo cách giải quyết

tập trung, gia là có việc gì thì cứ kung được bân, kung
fai bân. Khi làm rồi thì 2 năm, y kiến nào nhiều
ng: theo hơn thì được. Đây là zân chủ. Đã bô tham
rồi, thì zân chủ hội uy viên làm, khi ấy thì tất cả
hội viên phải theo mệnh lệnh hội ấy. Đây là tập trung.
Đi khố ngê lời thì uy viên hội ko quyền phạt.

Gặp việc bất thường, khi kịp khai hội, thì uy
viên ko quyền xử trí, sau báo cáo cho hội.

Gặp việc bất thường làm, thì hội uy viên k'
phải zân quyền cho 1 ng: ng: này ko quyền độc
đoan. việc rồi báo cáo hội.

11) Sao hội viên phải nộp hội phí?

Ko hội thì ko phải nộp, như thuê nhà, khi mua
văn vãn, đây là thường phí, hội viên phải góp. Sai
ko bắt thường phí, như hệ zanh fong lúc Bai Kong
hoặc zup những hội khác Bai Kong, hoặc zup
đó những ng: công hội: một việc làm, hoặc làm
các việc công ích, văn vãn, nếu hội ko tiền thì
làm ko được. Cho nên hội viên phải "góp zô
làm baw".

Yếu hội ko tiền phải thôi, thì nên làm những
việc này:

- (1) Lập trường học cho công nhân. (2) Lập trường

cho Kon châu Kông nhân (3) Sắp nói xem sách
xem báo (4) lập nhà trường cho Kông nhân (5) lập
nhà ngủ, nhà tắm, nhà hát (6) mở hiệp tác xã (7) tổ
chức Kông linh, đồng tử quân, vân vân.

Đai xem hoàn Kanh mã Lam, chỗ cho tư bản
và d. q. c. n. chú ý. Hội tiêu tiền đai rất fêm mình,
cho hội viên đều biết. Hội bị khố nên thu nặng quá;
đai theo sức hội viên.

12) Khách tổ chức bị mất thế nào?

Khi hội được Kông khai, các tiêu tổ Kông đai
zũ bị mất. Khi khố được Kông khai, thì đai muốn
tiếng hiệp tác xã, trường học, hoặc kêu lạc bộ (như
xéc) vân vân che mắt ng. ta. Ở đâu, ở đâu nhiều
nói thơ thuyên lập nhà bán nước, ngoài thì bán
bánh bán nước, trong thì làm việc hội. Cho thu
yê và nông nước ăn bánh, và bán việc; cho nên
ma tà mất thãm khố làm zĩ được. Họ nói lại zã
zĩ Kông tế hoặc hội chơi, vân vân để che cho
Kông hội.

Đai khi mới gây zũng ra, hoặc ở nói thơ thuyên
đai tuy khổ ینگ liên, khố nhất định cứ theo khách
thường.
Đai khai khách tổ chức Kông hội đai thông nhất,

10

lú' măt, nghiêm nhăt, thi hoi moi vung vang.

Bổ chức zân Kay.

1) Vì sao lại tổ chức zân Kay?

Nước ta kinh tế chưa phát đạt, trong 100 ng: thì
lên 90 ng: là zân Kay. Mà zân Kay ta rất là khế khố,
gê khố kô mà làm, đất khố du mà Kay. Đến nỗi
đi khố du ăn, áo khố kô mặc.

Hiện như Trung-kỳ, tất cả chung 5.730.000 ng:
ăn mà chỉ kô chung 148.015 mẫu ruộng.

Bước năm 1926, Tây đồn điền đã chiếm
tất 62.000 mẫu. Bở năm 1926, 175 thặng Tây
đồn điền lại chiếm hết:

1.982 mẫu ở Thanh-hóa,	
35.426 - Nghệ-an	
17.076 - Nha-trang	
13.474 - Đan-thiết	
92.000 - Kon-tôn	
67.000 - Đôn-g-nai	

Hệ thống zân ta kôn ruộng đâu nửa mà Kay!

2) Tây đồn điền choán ruộng khách thế nào?

- Chúng nó zưng nhiên khách. Thủ tháng 6 năm
1926, 20 thặng Tây rủ nhau xin chính-phủ Tây mới
30 mẫu trong Lục-tiê. Xin được rồi nhóm
đi lại thành ra 60.000 mẫu, 19 thặng bán lại

cho 1 tháng.

Tháng 8 năm 1926, nhà ngân-hàng Đông-
pháp xin 30.000 mẫu, trong đó đất ấy đã kê
6 làng Anam 2. Khi nhà ngân-hàng xin đợ
rồi thì nó dưới 2 ân ta xi.

Năm kỹ bị bay đôn diên chiếm mất 150.000
mẫu ruộng tốt.

Đân thì bay, đôn diên kiêu, đân thì kác nhà
thổ đạo chiếm. Kác kó đạo cho năm nào mất
mùa, đem tiền cho zân kây vay. Chúng nó bắt
zân đem văn khê ruộng năm cho nó và ân lợi
thiệt nặng. Vì lợi nặng quá, đến mùa sau tra
khô nôi, thì kác kó liệt ruộng ấy đem làm
ruộng nhà thổ.

3) Chính phủ đợ đại zân kây Anam thế nào?

Bủ bán bay và nhà thổ đạo đã cho an gân hết
đất ruộng; kôn zân đợc niêng nào thì chính phủ
lại đân đi thuê thiệt nặng, mỗi năm mỗi tăng,
thứ mỗi mẫu ruộng tốt mỗi năm tất ká hoa
lợi đợc chừng 2 đồng, bay nó đợc lấy mất 2
đồng 5 hào nữa, hay là 10 fan nó lấy mất 1.

Vài tính tiền thuê trâu bò, mua fan trâu, miền
bản, tiền ăn uống, thì mỗi mẫu mỗi năm đã

hết chừng 30 đồng. Vợ là gần Kay đã lỗ mất 5 đồng.
mà chính phủ lại còn kẹp lấy cho được 2 đồng nữa.

Chàng thế mà thôi. Gần ta Kay ra lúa mà không
được ăn. Đến mùa thuê thì bán đồ bán tháo để nộp
thuế, bây giờ biết vậy thì nó mua rẻ để nó chỗ đi bán
kác xứ, mỗi năm nó chỗ hết 150 vạn ton. Vô chỗ
đi chừng nào, thì gạo kém chừng ấy, thì gần ta chết
đời nhiều chừng ấy.

4) Bây giờ nên làm thế nào?

Sự việc khổ gần Kay Anam là:

- (1) Ruộng bị cấy choán hết, không đủ mà Kay.
- (2) Gạo bị nó chỗ hết, không đủ mà ăn.
- (3) Làm nhiều, được ít, thuê nặng.
- (4) Lại thêm nước lụt, đại hạn, vô để, mất mùa.
- (5) Đến nỗi chết đói, hoặc bán vợ đờ kon, hoặc
đem thân làm nô lệ như những ng: nó chỗ
đi bán thế giới.
- (6) Vào tù chính trị áp bức (thứ hỏi gần Kay ta
nó quyền chính trị gì?), văn hóa áp bức (gần
Kay ta được mấy ng: biết chữ, trong làng được
mấy trường học?)
Vấn gần Kay Anam muốn thoát khỏi vòng
Kay đang ấy, thì phải tổ chức nhau, để kiếm đường

3ai fong.

5) Cách tổ chức Zan Kay thế nào?

Kách tổ chức đại khái như sau này:

(1) Ban Kỳ đôn ông đôn bà, từ những ng: tiêu diên chủ cho đến những Zan Kay chue Kay re, từ 18 tuổi trở lên thì được vào. (Những ng: đại địa chủ, mật thám, kô đạo, say mê rượu chè, kô bạc và a - phiên thì chớ cho vào hội)

(2) Đi vào đại tinh nguyện qui tắc hội, và đại kô hội viên kú giải thiệu.

(3) Làng nào đã kô 3 ng: tinh nguyện vào hội thì tổ chức được 1 hội làng, 3 làng kô hội thì tổ chức hội tổng, 3 tổng kô hội thì tổ chức hội huyện, 3 huyện kô hội thì tổ chức hội tỉnh, 3 tỉnh kô hội thì tổ chức hội nước.

(4) Nếu kách khai hội, tổ chức các bộ làm việc tuyên kú, đề nghị, giải quyết, báo cáo thì kung như kông hội.

5) Hội Zan Kay nên đặt tiêu tổ hay kô?

Zan Kay trong làng kô xum xit đồng đuc như chớ chuyen trong lo may, cho nên hội Zan Kay làng thế cho tiêu tổ; ng: uy viên thế cho tổ trưởng kung được.

Uy viên bên chi chi huy cho hội viên làm việc,
bên chi thi hành mệnh lệnh từ thường cấp truyền đến,
bên chi báo cáo việc đại hội với hội viên, bên chi báo
káo công việc hội viên với đại hội.

Kác hội viên chu giải (1) kiểm hội viên mới, (2)
điều tra kách ôn làm và kác việc trong làng (3) đề
xướng làm kác hợp tác xã (4) hết sức mở rộng giao
dục, như lập trường, tổ chức nhà x em sách, văn văn,
(5) khuyến khích em gái kác kác việc, a. điền danh
lạc, (6) đặt hội kác tế, văn văn. Với tóm lại là kiểm
làm những việc có ích cho gia đình, có lợi cho xã
đồng.

7) Vấn đề kác tiêu tổ sao đi được li mặt?

Đây là một vấn đề bình thường, kác là kác khai được.
Nếu lúc đi đi li mặt, thì (1) phải tăng kác tiêu tổ, (2)
chỗ gọi là hội gia đình, những gọi là phường lớp nhà,
phường danh kác, phường chung lứa, văn văn đề mà
che mặt thiên hạ. Vì trong làng xã Anam hiện bây
giờ kác kác nhiên phường hội như thế, muốn tổ chức gia
đình thì nên theo hoàn cảnh mà đi cùng những phường
ấy. Kác làm sao cho mọi người đứng chủ ý là tốt!

Kác hội đa vùng, hội viên do đồng, lại nên đặt
kác bộ chuyên môn như:

Bộ tập thể thao.

Bộ hội đồng nghệ kỹ kỹ.

Bộ nghệ kỹ thuật (đi kỹ thuật gặt mùa cho người ta, mình không có đất ruộng trâu bò gì cả)

Bộ nghệ kỹ nghệ.

Bộ kỹ thuật nông nghiệp (thợ thuyền trong làng cấy lúa, kỹ thuật trồng cây, hoặc mùa kỹ thuật, kỹ thuật các vào hội chợ kỹ thuật).

Bộ thanh niên, Bộ phụ nữ, Bộ giáo dục, Văn hóa.

8) Hộ nông hội rồi đã khôi phục các việc khó nói trên chưa?

Lý thì có, nhưng đang phải cách mệnh mùa lúa lại, - hội nông là 1 khi năm cách mệnh mùa xuân ta. Nếu thợ thuyền và dân kỹ trước tổ chức kiến quốc, đồng tâm hiệp lực mà đi, thì sẽ khôi phục các việc khó này. Năm chưa đi được ngay, kế hoạch rất là khó khăn. Khi mỗi năm lúa họ bắt xuân ta họ 150 vạn kilô a. phiến, họ lấy 1.500 vạn đồng lời. Họ bắt ta mua 173.000.000 lít rượu, họ lấy 1.000 triệu đồng lời. Họ và lấy lời và làm cho ta mất nơi mất công. Với dân kỹ tổ chức mà khuyến khích nhau đứng nông nghiệp, đứng hết a. phiến, thì đã biết được nơi công khôi phục mỗi, mỗi năm lại khôi phục

1.000.000.000 fê-răng và 15.000.000 đồng bạc
 mừng cho bạn. Bạn nó áp. Đức ta vì ta khg thường yêu
 nhau, vì ta ngu gót, kô hội hê rồi trước là kô tin
 thân ái, sau thì khuyên nhau học hành. Chúng ta đã
 biết « H. M. » tinh thần, « H. M. » kinh tế, thi « H.
 M. » chính trị kuno khg xa.

NGUYỄN-VĂN-HOAN
 Suu-tâm - 1958

Hợp tác xã

Lịch sử

Hợp tác xã đầu tiên hình thành ra ở Bến
Anh - Năm 1761, mấy người thợ dệt vải
lập ra nhau và "khai hội" làm vải cho
tốt và bán giá trung bình trong làng xóm

Năm 1777, một hội khác lập ra Đâu
Khôn nhiều hội lập ra nữa, nhưng chẳng
được lâu

Năm 1864 một hội mới lại lập ra,
được 999 đồng vốn. Đến năm 1923, thì
hội này có 5673.24 đồng vốn, và
tiền ~~Đến năm 1923~~, buôn bán đi lại 7.6
47.777000 đồng, 14 chiếc tàu, và 5000
mẫu vườn chè (trà), 6 ng. dài biên làm
hạ nghị - viện, 4580.623 ng. hội viên.

Hợp tác xã bây giờ bên Nga lớn
nhất, thì 2 đến Anh (tiền bị hợp tác)
Thì 3 Đập (sinh sản k. t.) Thì 4 Đam-
mác (nông sản k. t.) Thì 5 Đức (ngân
hàng hợp tác)

Ở nhất thì một hội khi mới lập.

chi số 1840 đồng vốn khách 8 năm đã
370000 đồng.

2/ Mục đích

Tuy khách làm thì số khác nhau ở
nhiều, nhưng mục đích thì miên mại
khung như nhau. Mục - đích ấy thì trọn
lời tuyên ngôn của Hội tại xã Anh
dã nói: " Trốt làm cho những ng - vô sản
zai kập hoá ra anh em. Anh em thì
làm zùm nhau, nhớ lẫn nhau. Đò hời
thời tranh kách. Làm sao cho ai trông
kấy thì được ăn trái, ai muốn ăn trái
thì zùm vào trồng kấy".

Hội bấy giờ tu kậy và d. q. chủ
ngiã bác tiểu zân cháng sớt kách zĩ,
chúng nó lấy tim zân trở lại áp bức
zân, chúng nó đã rấn sanh ra mỗ. Tại
kôn "lấy gậy thây đánh kình thây"
cho nên hội tại xã trước là kó ích,
lợi cho zân, sau là bớt sức bóp nắn
khuá trí - bản và d. q. c. n.

3/ Lý luận

Trợ ngữ Anam không những nêu:

thóm lại thành gọn, chia nhau thành
"b" và "A" này làm chúng nên non, như
ây nhóm lại thành hơn nữa "Kao". Lý
do Hợp tác xã đều ở trong những
tên này.

Khi chúng ta đứng riêng ra, thì
sức nhỏ, mà làm không nên việc. Chỉ
zu mỗi ng. mang một cái kết, 1 tấm
tranh ở riêng mỗi ng. một nơi, thì khi
chúng ta lên, như chúng ta nhà.

Thóm những kết này, tranh này, sức
ây, làm ra một cái nhà rộng rãi bề
thoải rồi anh em ở chung với nhau. Đây
là hợp tác.

Lại thì zu 10 ng. mỗi ăn cơm,
mỗi ng. riêng một nơi, nấu riêng
một bếp, nấu rồi ăn riêng; ăn rồi ai
này zon zop riêng qua ng. này, thì thì
mất biết bao nhiêu sức, sức, công phu
và thì zô. Hợp tác xã là "góp gởi
thời công chung" cho khỏi hao tốn
tôn công lại không nên phân với vớ.

4/ Mỗi khách H. A. x.

Hội tại xã có 4 khách: (1) H.T. X. tiên
bạc. (2) H.T. X. mua. (3) H.T. X. bán (4)
H.T. X. danh san.

Trước khi nói về những hội tại
ấy là thế nào, chúng ta phải biết rằng:
a) Hội tại xã khác hội buôn, vì hội
buôn lợi riêng, H.T. X. lợi chung.
b) H.T. X. tuy là để giúp đỡ nhau, nhưng
không giống các hội từ thiện. Vì các
hội ấy có tiêu đi mà không làm ra, và
giúp đỡ bất kỳ ai những khó ý lẽ thì
H.T. X. xã có tiêu đi, có làm ra, chỉ giúp
cho người trong hội, nhưng giúp một
khách bình đẳng, một khách "K.M." ai
cũng giúp, mà ai cũng bị giúp.

5/ Hội tại xã tiên bạc

Hay là ngân hàng của dân; dân
kêu và thợ thuyền chung vốn lập ra.
(1) Hội viên thiếu vốn làm ăn (đay về
tiền xã thì không cho) thì dân vay
được liền họ. (2) Hội viên khó quá
ít nhiều, thì đem tiền giúp, được sinh
lợi.
Zân nghèo, ng. Kó mà giúp thì ít,

92

ng. muốn vay, thì nhiên, vậy thì thế nào
lập dưới ngân hàng? Muốn lập được
fai No 3 đến:

a/ tiên vốn - Nếu 1 ng. bỏ vào 1 đồng, 1000
ng. đã được 1000\$. Đó 1000 vốn, liên
thông theo thì cũng bằng 10000\$.

b/ liên thông - Nếu mỗi ng. chỉ lấy
một đồng, thì 1000\$ ấy cũng tiêu mất.
Nếu góp lại, thì y đ. cho A vay 100
hơn 6 tháng trả; tháng 2 cho B vay 100
vân vân... Chuyển đi mãi, liên thông
mãi, cả lợi đến vốn, mỗi tháng mỗi nhiên,
và giúp được hội viên cũng mỗi ngày
một nhiều thêm.

c/ Tín dụng - Làm ko b. thế cho ng.
ta tín dụng, thì sao tích g. Vậy thì
vốn tuy ít mà cũng được nhiên.

6/ Hết mưa

Nhà nào cũng không làm đủ độ
vũng được, chắc phải đi mưa. Mưa nhiều
(mưa si) thì, chắc là hơn mà đỡ tốt hơn.
Mưa l. thì đất mà đỡ thì x. -

Nhưng thợ thuyền và zân này lấy tiền
dầu mà mua sỉ? Mua được, một nhà
zân cũng không hết. Cho nên phải
chịu thua thiệt mãi.

Nếu nhiều nhà góp lại, mua sỉ về
chia nhau, thì đã được rẻ, đồ lại tốt,
lại khỏi mất thì zô.

Thi zụ: Mỗi thùng gạo lúa zà
3 đồng, được 60 litres. Nhà buôn mua
về năm khách phá hết thành ra 53 litres
zân mỗi nhà phải có một ng. cách chài
di chợ mua mỗi litres, phải trả một hào,
zân đã xâu, thắp lại mau hết. Tính
lại nhà buôn lời:

1 cái thùng	\$ 0.20
23 litres gạo	2.30
3 đồng lúa	<u>2.50</u>

53 nhà zân lờ: 2 \$ 50 và 53 zô đồng hồ.

Nếu 53 nhà ấy góp nhau phải một
ng. đi mua một thùng, thì đã khỏi
mất 2 \$ 50, lại lời được 53 zô. Đến
53 zô ấy làm việc khác, lại cũng lời
mãi.

7/ HTX bán

77

Mua hàng nhiều hàng rẻ bán
hàng nhiều hàng đắt. Mua hàng
ít hàng đắt, bán hàng ít hàng rẻ. Đi
kính bát như vậy. Những hàng
kó đồ dẫu mà bán nhiều. Vì vậy khi
dã đem về khoai thúng lúa đi chợ, thì
đắt về mấy mùa bán cho xong, khi
lẽ mang đi mang về mãi. Bán thì số
mất công, bán thì số mất thuê, bán thì
số hao mòn. Nhà buôn biết vậy, lại
hàng bán lại trả về.

Lại thì zu: 53 nhà kó 53 hàng
lúa, cho 53 ng. đem đi bán, lại 53
53 lần thuê, dong đi dong lại 53
tháo mất 53 năm, nhà buôn bắt lại
trả về mất 53 xu (mỗi tháng một xu)
Zoi năng, 53 ng. lại công 53 xu mỗi
đần v... Bình lại, mua thật hết chúng
nào?

Vấn 53 nhà ấy kó HTX bán, thì
lại biết bao nhiêu?

Htx sinh sản

Hộp tác này là dễ zuy như là
 ăn. Chỉ zuy: zuy. Kay mới nhà ki
 Kun lo, fái ko một tháng bé chán,
 fái ko một hai lần, lời thời biết khi
 nào? Lại như những nhà không ki
 mùa Kay fái thuê trâu. Chối nhà fái
 tự sắm lấy Kay, bừa, kều, liên sá
 v... Khi Kay mẽ nước Kun chưa
 tiền mua thì fái ngổn chin. Khi chu
 rhan mua trâu, mua đồ Kay, ăn
 zung đến thì fái nộp ít nhiều. N
 thì há chẳng hơn sao?

Lại như trồng ra bông; nhưng thì
 nó bán dánh bông, khi nó đồ kéo
 sợi, fái đơn bông bán ra - Khi góp
 rhan làm hộp tác xã, mua đủ đồ m
 làm, thì không ít mà lợi nhiều -

Với tôi lại là htx rất khó lợi
 Cho nên gần hai miếc làm nhiều làm
 thì làm các hàng buôn đồ gi mà
 zai nó, chẳng qua nó bớt ngiốt bớt
 nước mưa zai. Htx là dễ cho rchi

bị hàng buôn ăn bớt.

9/ Nhà buôn lấy lời

Nhà buôn kiếm được lời là vâng làm ra đồ và ng. zung đồ, ng. mua và ng. bán khác xa nhau, fair nhờ nhà buôn đứng giữa, nó đã ăn lời khi mua, lại ăn lời khi bán. Thí dụ: Ngoài Bắc là xứ trồng chè, trong Nam là hay trồng chè. Nhưng xứ Bắc không đem vào Nam bán, xứ Nam không ra tới Bắc mua.

Mấy nhà nó chỉ đem bán cho A, hàng chè trong tông; A đem bán lại cho B, buôn chè trong xứ, ăn lời 1 lần. B lại đem bán cho số C ở tỉnh, ăn lời 2 lần. C bán cho Kông-ti D Hanoi ăn lời 3 lần. Kông-ti D bán cho Kông-ti E Saigon, ăn lời 4 lần. Kông-ti E lại bán cho nhà buôn F các tỉnh, ăn lời 5 lần. Nhà buôn F bán sỉ cho số G này xứ. ăn lời 6 lần. G bán lẻ cho H ăn lời 7 lần. H bán lẻ cho ng.

mông, An lời 8 lần.

Chế là nghị luận ra che thua thiệt, nghị mông chế kưng thua thiệt. Kêu họ htxr thì tránh khỏi những điều ấy.

10/ Lịch tổ chức.

Không phải làng nào cũng phải lập mỗi làng một htx. Làng không phải mỗi làng phải lập cả mấy hợp tác xã. Làng phải không có hợp tác xã này thì không lập được hợp tác xã kia. Chẳng qua theo hoàn cảnh mỗi nơi lập được hợp tác xã nào, và khi 2 hợp tác xã - mua và bán - lập chung kưng được.

Kêu nhiều nơi đã lập thành hợp tác như nhau, thì các htxr ấy nên liên lạc với nhau, thì tức kưng mạnh hơn. Hoặc khi hai htxr tình đất khác nhau, thì kưng nên liên kết, như 1 hợp tác xã mua và 1 hợp tác xã bán.

Htxr chỉ có hội viên mới được

hưởng lợi, chỉ có hại đến mới có
quyền, những những việc kỹ thuật.
như tính toán, xem hàng hoá, làm
máy dãn... thì có lợi nhiều
ngoài.

Đã vào hội thi bất kỳ góp nhiều
góp ít, vào trước vào sau, ai cũng
lên danh như nhau.

- 12 -

100

BTOM: 1256.
Gy 398

NGUYỄN-VĂN-HOAN
Sưu-tầm - 1958

BTOM 1256
Gy 398